

Handelingen 6-7-8-9-10-11

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van november 1990

AANLEG FIETSPADEN IN DE NOORDERKEMPEN

ACTUELE VRAGEN

BEROEP BIJ HET ARBITRAGEHOF TOT GEDEELTELIJKE VERNIETIGING VAN DE
WET OP DE ZIEKENFONDSEN

BESTUURLIJK BELEID

HANDELWIJZE AROL-ANTWERPEN

RECENTE ONTWIKKELINGEN IN NOORD-FRANKRIJK

INTERPELLATIES

VERWELKOMING BUITENLANDSE DELEGATIE

VRIJSTELLING MILIEUHEFFINGEN

WERKGROEP MIGRANTEN

WERKGROEP VROUWEN

Inhoud

Nr. 6 Dinsdag 13 november 1990 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 121

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 121

Boodschappen, blz. 121

Samenstelling van Commissies

Wijziging onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 121

Werkgroep Migranten

Samenstelling, blz. 121

Regeling van de werkzaamheden, blz. 122

Motie van orde

Aanvulling van de agenda, blz. 122

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL-Antwerpen', blz. 122

Sprekers : de heren J. Cuyvers, H. Lauwers, R. Van Rompaey, J. Timmermans, Minister L. Waltmiel, de heer R. Van Hooland

Motie van aanbeveling, blz. 131

Interpellatie van de heer T. Van Parys tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de bescherming van de HuisgrtyTlg te Kruishoutem als landschap,

'Sprekers : de heer T. Van Parys, Minister L. Waltmiel

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening -en Huisvesting, over vijf jaar liberaal beleid inzake ruimtelijke ordening, blz. 134

Sprekers : de heer J. Timmermans, Minister L. Waltmiel

Regeling van de werkzaamheden, blz. 145

Nr. 7 Dinsdag 13 november 1990 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 147

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het eventueel invoeren van een MER-plicht bij ruilverkavelingsprojecten, blz. 147

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 151

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeen-

schapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de drinkwaterproblematiek in Vlaanderen, blz. 151

Sprekers : de heren R. Van Hooland, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer J. De Bremaeker tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de eventuele afschaffing van het Visserijfonds en de verdere werking van provinciale visserijcommissies, blz. 157

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer J. Dufaux tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het inzamelen van het klein gevaarlijk afval, blz. 160

Sprekers : de heer J. Dufaux, Minister T. Kelchtermans, de heer J. Caudron

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de noodzaak van een rendementsvol saneringsplan voor het Denderbekken, blz. 162

Sprekers : de heren J. Timmermans, G. Cardoen, J. Caudron, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, Minister T. Kelchtermans, de heer J. Cuyvers

Interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de houding van de Vlaamse Executieve ten opzichte van de saneringsinspanningen van de stad Antwerpen, blz. 169

Sprekers : de heren M. Van Peel, L. Hancké, R. Van Hooland, E. Beysen, Minister L. Van den Bossche, de heer W. Verreycken

Regeling van de werkzaamheden, blz. 181

Nr. 8 Woensdag 14 november 1990

Berichten van verhindering, blz. 183

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 183

Ontwerpen van decreet

Indiening, blz. 183

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 184

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 184

Samenwerkingsakkoord

Indiening en verwijzing, blz. 184

Moties van de Vlaamse Raad

Indiening, blz. 184

Intrekking, blz. 184

Advies van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 184

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 185

Nota van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Indiening, blz. 185

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 185

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 185

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 185

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer L. Dierickx tot de heer L. Waltmiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over correcte en snelle informatie in verband met inspraak rond het SST-project, blz. 185

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de plannen om naast de elektrische centrales grootschalige verbrandingsovens te bouwen en de ermee samengaande samenwerkingscontracten, blz. 186

Actuele vraag van mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vervuiling van de Grote Gete te Budingen, blz. 188

Actuele vraag van de heer J. Loones tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de waterzuivering aan de Westkust en de rioleringswerken te Koksijde, blz. 189

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het akkoord over de uitbreiding en/of herschikking van het universitair onderwijs, blz. 190

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het openbaar vervoer, blz. 192

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het uitblijven van de oprichting van een Voerdel, blz. 193

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van de bouw van de brug over het zeekanaal te Puurs-Ruisbroek

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een spoorwegbrug boven het verbrede zeekanaal tussen Puurs en Boom, blz. 194

Sprekers : de heren E. De Groot, J. Van Eetvelt, Minister J. Sauwens, de heer G. Bossuyt

Interpellatie van de heer J. Van Looy tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de aanleg van fietspaden in de Noordkempempen, blz. 197

Sprekers : de heren J. Van Looy, A. Denys, A. Van Aperen, Minister J. Sauwens

Motie van aanbeveling, blz. 201

Motie van aanbeveling van de heer J. Geysels tot besluit van de op 18 oktober 1990 door de heer J. Geysels gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over mogelijke vrijstelling van milieueffingen - 405 (1990-1991) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 202

Sprekers : de heren J. Geysels, J. Dufaux, G. Verhaegen

Motie van de heren A. Denys, W. Peeters en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen - 416 (1990-1991) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 203

Sprekers : de heren A. Van Aperen, A. Denys

Verwelkoming van een buitenlandse delegatie, blz. 204

Motie van de heren A. Denys, W. Peeters en G. Verhofstadt betreffende een beroep bij het Arbitragehof tot gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen - 416 (1990-1991) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming (Voortzetting), blz. 205

Sprekers : de heren W. Peeters, L. Dierickx, G. Annemans, G. Verhofstadt, G. Moens, H. Coveliers, J. De Roo

Interpellaties (Voortzetting) (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer G. Bossuyt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de recente ontwikkelingen in Noord-Frankrijk, blz. 212

Sprekers : de heren G. Bossuyt, W. Luyten, M. Capoen, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 220

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het

gebruik van het Engels in het onderwijs, blz. 220

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, Minister D. Coens, de heren L. Vanhorenbeek, C. Moors, W. Verreycken

Interpellatie van mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het Nederlandstalig onderwijs te Brussel, blz. 223

Sprekers : mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, de heren C. Moors, L. Vanhorenbeek, W. Verreycken, Minister D. Coens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 229

Nr. 9 Dinsdag 27 november 1990

Berichten van verhindering, blz. 231

Boodschap, blz. 231

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 231

Werkgroep Vrouwen

Samenstelling, blz. 231

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid - 395 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking, blz. 231

Motie van orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 232

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, G. Verhaegen, L. Hancké, Minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 235

**Nr. 10 Woensdag 28 november 1990
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 237

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid - 395 (1989-1990) - Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking, blz. 237

Sprekers : de heren L. Peeters, M. Olivier, A. Denys, R. Van Hooland, Minister L. Van den Bossche, de heren H. Suykerbuyk, G. Verhaegen, L. Hancké, J. Dufaux, J. Geysels

Regeling van de werkzaamheden, blz. 262

Bijlage - Vraag om uitleg (Regl. art. 20)
Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de resultaten van de studie van het totaalplan voor de voorkoming, recyclage en verwijdering van afvalstoffen in de provincie Limburg, blz. 264

**Nr. 11 Woensdag 28 november 1990
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 267

Begrotingsstuk

Indiening en verwijdering, blz. 267

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 267

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 267

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 268

Voorstel tot wijziging van het Reglement

Indiening en verwijzing, blz. 268

Motie van aanbeveling

Intrekking, blz. 268

Adviezen van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 268

Verslag

Indiening, blz. 268

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 268

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 269

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 269

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 269

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 269

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een mogelijke grindwinning op de Solterheide te Neerglabbeek

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de wijziging van het

gewestplan Neerpelt-Bree in verband met de Solterheide te Opglabbeek, blz. 269

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over in het oostelijk deel van West-Vlaanderen geplande industrievestigingen, blz. 270

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de eventuele oprichting van internationale commissies in het kader van het Noordzee-actieplan, blz. 271

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over recente uitspraken betreffende het OVAM-afvalstoffenplan, blz. 272

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het uitvoeringsbesluit voor het milieuvergunningsdecreet, blz. 273

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de Schelderadarketen, blz. 274

Actuele vraag van de heer P. Dumez tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de afwerking van het pré-metron te Antwerpen, blz. 275

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de bouw van een kaaimuur en steiger te Zeebrugge en de mogelijke bouw van een nieuw vismijncomplex, blz. 277

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer,

over de door de Minister ondertekende intentie-verklaring Vlaanderen-Litouwen, blz. 278

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de omlegging van de gewestweg 42 te Sint-Lievens-Esse-Herzele, blz. 280

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de veerdiensten Hoboken-Kruibeke en Bazel-Hemiksem, blz. 281

Actuele vraag van de heer I. Egelmeers tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de noordelijke ontsluitingsweg van het industrieterrein te Boom, blz. 282

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de stand van zaken betreffende het politiek verlot, blz. 282

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over een mogelijke dubbele grondbelasting in Brabant voor 1991, blz. 283

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking, blz. 284
Sprekers : de heren R. Van Hooiland, J. Cuyvers, A. Denys

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers c.s. tot besluit van de op 13 november 1990 gehouden interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL-Antwerpen
– 417 (1990-1991) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 293

Sprekers : de heren R. Van Rompaey, J. Cuyvers, J. Timmermans, A. Denys, W. Peeters

Motie van aanbeveling van de heer A. Van Aperen tot besluit van de op 14 november 1990 gehouden interpellatie van de heer J. Van Looy tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de aanleg van fietspaden in de Noorderkempen
– 420 (1990-1991) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 296
Sprekers : de heren A. Van Aperen, G. Verhaegen, J. De Seranno

Motie van aanbeveling van de heer L. Peeters c.s. tot besluit van de op 14 november 1990 gehouden interpellatie van de heer G. Bossuyt tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de houding van de Vlaamse Executieve ten aanzien van de recente ontwikkelingen in Noord-Frankrijk
– 421 (1990-1991) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 297
Sprekers : de heren G. Bossuyt, G. Verhaegen, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 299

Ontwerp van decreet betreffende het bestuurlijk beleid
– 395 (1989-1990) – Nrs. 1 (+ Errata) tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 299

Sprekers : de heren F. Bosmans, R. Van Rompaey, J. Sleenckx, A. Denys, Minister L. Van den Bossche, de heren J. Dufaux, E. Vandebosch

Regeling van de werkzaamheden, blz. 305

6e vergadering

Dinsdag 13 november 1990
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 10.07 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De Voorzitter : W. Van Durme, A. Vreven ; gezondheidsredenen.

G. Janzegers ; buitenslands.

P. Berben, J. Devolder, E. Flamant, O. Lefebber, G. Sprockeels ; ambtsverplichtingen.

ONDERZOEK NAAR TAALGROEP EN WOONPLAATS

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het onderzoek naar taalgroep en woonplaats betreffende mevrouw Lydia Maximus, Senator, opvolger van Senator Hugo Adriaensens, ontslagnemend.

Conform artikel 3 van ons Reglement dienen wij er ons van te vergewissen of de betrokkene ingeschreven is op

de lijst van de leden van de Nederlandse taalgroep van de Senaat.

Bij brief van 8 november 1990 heeft de Senaat ons medegedeeld dat mevrouw Maximus die dag de grondwettelijke eed heeft afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoort.

Gelet op voormelde brief van de Senaat, stel ik voor dat de Raad er zich, zoals gebruikelijk, zou toe beperken van de gegeven omstandigheden akte te nemen en de formaliteit betreffende het onderzoek naar taalgroep en woonplaats als vervuld te beschouwen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik mevrouw Maximus dan ook uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet haar namens u allen welkom in deze vergadering.

BOODSCHAPPEN

De Voorzitter : Bij brieven van 17, 18 en 19 oktober 1990 delen de Voorzitters van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat deze instellingen zich respectievelijk ter vergadering van die dag hebben geconstitueerd.

Bij brief van 17 oktober 1990 deelt

Berichten van verhindering
Onderzoek naar taalgroep en woonplaats
Boodschappen
Samenstelling Commissies
Werkgroep Migranten

de Voorzitter van de Conseil régional Wallon mee dat voornoemde Raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Voor de SP-fractie is :

- in de Commissie voor de Media de heer Van der Maelen als vast lid vervangen door de heer Diekens en de heer Bossuyt als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Van der Maelen ;
- in de Commissie voor Onderwijs en Vorming mevrouw De Meyer vervangen door de heer Pinoie ;
- in de Commissie voor Welzijn en Gezondheid de heer Adriaensens als vast lid vervangen door mevrouw Maximus.

WERKGROEP MIGRANTEN

Samenstelling

De Voorzitter : Dames en heren, conform de Bureaubeslissing van 7 november jongstleden wordt me-

Voorzitter

vrouw Vogels door de AGALEV-fractie aangewezen als lid met raadgevende stem bij de werkgroep migranten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, na overleg tussen de betrokkenen werd beslist dat de interpellatie van mevrouw Maes tot Minister Theo Kelchtermans over het eventueel invoeren van een MER-plicht bij ruilverkavelingsprojecten onmiddellijk na de interpellatie van de heer Timmermans tot Minister Walt Niel zal worden gehouden.

MOTIE VAN ORDE

Aanvulling van de agenda

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, bij motie van orde had ik graag het woord in verband met onze agenda en meer specifiek in verband met de motie die de heer Verhofstadt en ikzelf hebben ingediend met betrekking tot het aantekenen van beroep bij het Arbitragehof om de vernietiging te vragen van de wet op de ziekenfondsen.

Op de agenda staan hieromtrent alleen maar de stemmingen vermeld. Ik meen echter dat het aangewezen is te voorzien in enige ruimte voor het houden van een kort debat vooraleer tot de stemming over te gaan.

Straks vergadert de Commissie voor Welzijn en Gezondheid waar de zaak wordt besproken. Graag hadden wij de Commissie meegedeeld op welke manier de werkzaamheden morgen zullen verlopen en wanneer een kort debat gehouden kan worden.

De Voorzitter : Mijnheer Denys, uw motie wordt niet in de Commissie behandeld. Zij komt rechtstreeks in Openbare Vergadering aan bod.

De heer A. Denys : Er wordt in de Commissie een gedachtenwisseling over gehouden. Het Reglement voorziet geen enkele bepaling in verband met de procedure in de Commissie en Openbare Vergadering. Graag had ik een afspraak op welke wijze het debat kan worden gevoerd.

De Voorzitter : Ik zal met uw verzoek rekening houden, mijnheer Denys. Ik stel voor een kort debat te houden na de actuele vragen en de actuele interpellaties en vóór de stemmingen.

De heer A. Denys : Kunnen de fracties dan tien minuten de tijd krijgen om een korte bespreking te houden ?

De Voorzitter : De fracties zullen inderdaad de tijd krijgen om zich uit te spreken.

De heer A. Denys : Dank u wel, mijnheer de Voorzitter.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL - Antwerpen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Cuyvers tot de heer Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de handelwijze van AROL - Antwerpen.

De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, twee artikels in Knack en vooral de open brief aan de Voorzitter en aan alle leden van de Vlaamse Raad hebben de kat de bel aangebonden. Als gevolg daarvan eisen de Groenen, naast andere leden van de Vlaamse Raad van alle andere partijen, structurele maatregelen om het oneigenlijk gebruik van

artikel 54 § 1 door de gemachtigde ambtenaar voor Antwerpen onmogelijk te maken. De vraag kan worden gesteld of hij in zijn functie niet moet worden vervangen door een persoon die niet in opspraak is.

Volgens de geest van de wet op de ruimtelijke ordening heeft artikel 54 § 1 de bedoeling de rechtszekerheid van de aanvrager van een bouwvergunning of een verkavelingsvergunning te beschermen tegen de onwil van de gemeente. Binnen de vijftien dagen na de aanvraag van de bouwvergunning, honderdvijftig dagen voor een verkavelingsvergunning, moet de gemeente een beslissing nemen en meedelen aan de aanvrager. Als de aanvrager geen antwoord heeft ontvangen dan kan hij per aangetekende brief de gemachtigde ambtenaar verzoeken in de plaats te treden van de gemeente. Dan heeft de gemachtigde ambtenaar zelf dertig dagen de tijd om te beslissen. Bij overschrijding van deze termijn zonder beslissing wordt de aanvraag geacht geweigerd te zijn. Bij geval van weigering kan de aanvrager in beroep gaan bij de bestendige deputatie.

De gemachtigde ambtenaar voor Antwerpen maakt bijna systematisch op een oneigenlijke manier gebruik van dit artikel, wanneer het gemeentebestuur de vergunning weigert of te strenge voorwaarden oplegt door gewoon het gevraagde advies niet binnen de periode van vijftien dagen te verstrekken en nadien zelf positief te beslissen. In zo'n gevallen kan de gemeente alleen nog in beroep gaan bij de Raad van State.

Het oneigenlijk gebruik van artikel 54 § 1 leidt dus tot de aantasting van het recht van de gemeente, zelf te mogen beslissen over de bouwvergunning. Doordat in grote gemeenten veel bouwaanvragen lopen, kennen bijna vier op vijf dossiers een overschrijding van de periode van vijftien dagen, waardoor artikel 54 § 1 dikwijls kan worden ingeroepen. Dit fundamenteel probleem moet worden opgelost door de noodzakelijke herziening van de wet op de ruimtelijke ordening.

Dit verlies van macht van een demo-

Cuyvers

cratisch verkozen orgaan, wat het gemeentebestuur toch is, ten voordele van een gemachtigd ambtenaar die aan bijna niemand rechtstreekse verantwoordelijkheid is verschuldigd, kan volgens de Groenen niet langer. Als parlementslid moet ik nu de Minister interpellieren omdat de klachten tegen de gemachtigde ambtenaar in het verleden zo weinig respons vonden.

Laat ons nu eens een beetje dieper ingaan op de klachten.

In haar brief van 28 augustus 1990 geeft de gemeente Mortsel met een CVP-PVV bestuur een goede illustratie van de werkwijze die wordt gevolgd door de gemachtigde ambtenaar. Hij laat gewoon na tijdig advies uit te brengen zodat de aan het college toegemeten tijd van vijfenzeventig dagen verstreken is en treedt nadien wel op in toepassing van artikel 54 0 1 in de plaats van het college. Voor de buitenwereld is het natuurlijk de gemeente die in een geladen dossier een truuk heeft gebruikt.

De data die het schepencollege vermeldt spreken voor zich. Ik citeer uit de brief : Concreet zijn wij als gemeentebestuur zeer gegriefd naar aanleiding van de behandeling van een bouwaanvraag, welke door de NV GB-INNO-BM bij ons bestuur werd ingediend. De aanvraag had tot voorwerp het verkrijgen van een bouwvergunning voor het bouwen van een winkelcomplex te Mortsel. De bouwaanvraag werd op 17 april 1990 ingediend bij ons bestuur. In het voorliggend geval was een openbaar onderzoek vereist. Dit liep van 17 april 1990 tot en met 11 mei 1990. Bovendien organiseerde de gemeente op 3 mei 1990 nog een hoorzitting.

Gelet op de impact van de vestiging van zulke supermarkt, acht het college het gewenst de gemeenteraad in deze te consulteren. Op 5 juni 1990 geeft de gemeenteraad, vergaderd in gezamenlijke raadscommissie, te kennen zich te kanten tegen de inplanting van de GB-vestiging. Het college besluit dan ook op 5 juni 1990 een ongunstig pre-advies uit te brengen. Dit pre-advies was noodzakelijk, gezien de gemachtigde ambte-

naar, die krachtens de wet advies dient uit te brengen over de bouw-aanvraag, van de gemeente verlangt dat zij als eerste een standpunt bekendmaakt.

Op 11 juni 1990 wordt dit pre-advies dan ook overgemaakt aan de gemachtigde ambtenaar, samen met het formele verzoek vanwege de gemeente aan de gemachtigde ambtenaar om advies te willen uitbrengen over het bouw dossier.

Op 11 juni 1990 vroeg de gemeente de gemachtigde ambtenaar om advies. De termijn van 35 dagen, waarbinnen dit advies diende uitgebracht, verstreek aldus op 16 juli 1990. Bij ontstentenis van dit advies kon de gemeente niet tot een besluitvorming komen.

Op 27 juli 1990 vraagt de NV GB-INNO-BM dan de toepassing van het beruchte artikel 54. Op 14 augustus 1990, dit is 20 dagen nadat de NV GB-INNO-BM om toepassing van artikel 54 heeft gevraagd, oordeelt de gemachtigde ambtenaar kennelijk dat hij wel bekwaam is om in toepassing van artikel 54 de bouwvergunning te verlenen, terwijl hij nog steeds geen advies heeft uitgebracht aan de gemeente.

Op 14 augustus 1990 besluit de gemachtigde ambtenaar aldus de bouwvergunning te verlenen.

Deze handelwijze is een regelrechte aantasting van de gemeentelijke autonomie. Wij menen dan ook te mogen stellen dat er enerzijds dient te worden op toegezien dat de gemachtigde ambtenaars zich niet laten verleiden tot het manipuleren van de procedure, waardoor zij de gemeente de bevoegdheid ontnemen om over een bouwaanvraag te beschikken.

Weliswaar gebiedt de eerlijkheid en vooral de volledigheid van de probleemstelling van dit dossier te zeggen dat in dit politiek geladen dossier de gemeente misschien te weinig onmiddellijk haar eigen verantwoordelijkheid heeft opgenomen en hoopte dat de gemachtigde ambtenaar voor haar wel de knoop zou doorhakken en weigeren. Die speculatie op weigering lag voor hen nogal voor de hand. Zo verzekerde mij immers een

specialist op het vlak van de ruimtelijke ordening het volgende : is de termijn toch verstreken en doet de aanvrager toch beroep op artikel 54 dan is tot nu toe meestal het gebruik dat men een termijn van dertig dagen laat verstrijken en dan wordt het een stilzwijgende weigering. Nochtans heeft ook dit tot gevolg dat het dossier uit handen van het gemeentebestuur gaat omdat de aanvrager dan nog enkel in beroep kan gaan bij de bestendige deputatie.

In de brief van de gemeente Mortsel staan wel een aantal onjuistheden en de gemeente is blijkbaar niet te goed op de hoogte van alle finesses van de procedure. Om een bouwvergunning te kunnen afleveren is een advies van de gemachtigde ambtenaar nodig in het kader van de eventuele voorwaarden. Voor een weigering is een advies van de gevolmachtigde ambtenaar strikt genomen niet nodig. Als de gemachtigde ambtenaar niet binnen de vijftendertig dagen antwoordt dan kan de gemeente, in dit geval Mortsel, zelf beslissen. Zolang de aanvrager geen beroep heeft gedaan op artikel 54 kan de gemeente ook nog na het verstrijken van de vijfenzeventig dagen wettelijk een beslissing nemen over de vergunning.

Dergelijke praktijken doen de mening post vatten dat je alles bekomt wat je wil van ruimtelijke ordening als je maar voldoende geld hebt en de juiste man op de juiste plaats kent, of beter nog goed bewerkt.

Om aan te tonen dat het geval van de vestiging van de GB-INNO-BM te Mortsel niet het enige geval is waarin de gemachtigde ambtenaar zijn boekje te buiten gaat, verwijs ik nu naar het dossier NV- Golf- en Poloklub Bossenstein te Ranst-Broechem. Het uitvoeren van werken die het karakter en uitzicht van dit beschermd landschap zouden wijzigen is verboden. De eigenaar stoort er zich niet aan. De werken worden stilgelegd door het gemeentebestuur op 11 december 1986. De eigenaar vraagt een nieuwe vergunning aan. De directeur van Stedebouw en Ruimtelijke Ordening blijft volhouden dat er eigenlijk zelfs geen vergunning nodig is omdat er geen sprake zou zijn van belangrijke reliëfwijzigingen. Het karakter en

Cuyvers

uitzicht van het beschermd landschap is ondertussen wel drastisch veranderd : vijf hectaren bos werden weggehakt, er werden houten hangars voor golfspelen gebouwd, een hotel is verrezen op de plaats van de vroegere stallingen voor paarden en tennissloten moet een aarden geluidsberm het vroegere bos vervangen. Andere voorbeelden vinden we ook bij de vleet in het artikel van Knack van 23 mei jongstleden.

De voorbije jaren is het bewuste artikel 54 in de provincie Antwerpen regelmatig toegepast. Vorige week nog riep de gemachtigde ambtenaar het in om een bouwvergunning te verlenen aan de NV Shopping Center EVDM aan de Brusselsesteenweg in Mechelen. Het negatieve advies van het stadsbestuur was voor de ambtenaar van geen tel.

Ook voor de vestiging van nederzettingen van de Aldi-warenhuisketen is het artikel meer dan eens ingeroepen. Recent was dat het geval in Kapellen. Jammer genoeg was er eerst een procedurefout gemaakt, maar grote problemen stelde dat volgens de directeur niet, want hij paste het artikel simpelweg een tweede keer toe, nadat het dossier wel op de juiste manier was ingeleid.

In Zoersel krijgt een boer een vergunning voor de bouw van een melkvee- en jongveestal. De nieuwbouw komt wel in een landschappelijk waardevol gebied, maar omdat hij aansluit bij bestaande bebouwing, kan het voor de gemeente. Als blijkt dat de nieuwbouw verdacht veel op een woonhuis begint te gelijken, treedt de gemeente op. De werken worden stilgelegd en er volgt een nieuwe aanvraag, een zogeheten regularisatieverzoek. Daarin wil de gemeente niet meespelen, omdat het gaat over een verdoken vorm van woningbouw in een landschappelijk waardevol gebied. Telefonisch was al meegedeeld dat ook het landbouwtechnische advies negatief zou zijn. Dat wordt in een uitgebreide argumentering aan de gemachtigde ambtenaar meegedeeld. Die haast zich om het landbouwtechnische advies

voor te zijn en roept artikel 54 in, want daags na de beslissing van het schepencollege heeft de eigenaar zich tot de gemachtigde ambtenaar gewend, en bijgevolg is het schepencollege niet bevoegd.

In Schilde heeft de toelating die de gemachtigde ambtenaar heeft verleend aan de bouwpromotor Van Wellen voor de bouw van tweeëntwintig service flats, ondanks het negatief advies van de gemeente, zelfs geleid tot een kortgeding om de werken te doen stilleggen. De uitspraak van de rechter in kortgeding voor de Rechtbank van Eerste Aanleg is niet bepaald mals voor de hoogste man van Stedebouw in de provincie. Er wordt onder meer rechtstreeks verwezen naar het frequent toepassen van artikel 54. De gewoonte van de gemachtigde ambtenaar om in de plaats van het gemeentebestuur de gevraagde bouwvergunning te verlenen, komt als hoogst twijfelachtig voor. Het afgeven van een niet nader gemotiveerde bouwvergunning voor een project met zes bouwlagen kan, gelet op de plaatselijke omstandigheden, bezwaarlijk als conform aan de vigerende stedenbouwkundige voorschriften doorgaan. De toestemming voor dergelijk project is niet in overeenstemming te brengen met zorgvuldig bestuur. Met een bijna aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden gesteld dat de verleende bouwvergunning door de Raad van State zal moeten worden vernietigd wegens machtsoverschrijding door de gemachtigde ambtenaar. Aldus rechter Wouters op 8 februari 1989. De gemachtigde ambtenaar werd hierdoor nauwelijks verontrust en bleef verder gaan met een eigenzinnige toepassing van de middelen die hem wettelijk ter beschikking staan.

Peter Renard vervolgt zijn overzicht. Uit brieven blijkt dat de gemachtigde ambtenaar wordt uitgenodigd op etentjes in één van de betere Antwerpse restaurants om zaken te regelen. De zaakvoerder D. De Bergeyck van Eurimobiel BVBA maakt op 26 april 1990 een schriftelijke afspraak om de gemachtigde ambtenaar te ontmoeten in restaurant Fornuis, samen met Frans Van Biervliet, zaakvoerder van de intercommunale IGEAN, ook actief in ruimtelijke or-

dening. Deze uitnodiging luidt als volgt : Behoudens de dossiers vermeld in mijn vorig schrijven zou ik nog graag uw medewerking willen vragen voor volgende dossiers : Ranst-Oelegem : industriezone, bouwaanvraag, aanvrager drukkerij Dam ; Lier : een afvaardiging van het college komt u rond half mei aanstaande bezoeken. Er zal onder meer gesproken worden over twee te ontsluiten gebieden waar ik gronden wens te verkavelen namelijk Arbeidstraat (verkaveling Guldenspoorenlaan) en Elzenlaan. Dank bij voorbaat voor uw steun. Met de beste groeten. Kan ik daaruit afleiden, dat niet alleen de vis, maar soms ook een etentje duur betaald wordt ?

In Knack werd reeds vroeger bericht over de misnoegdheid in enkele Antwerpse gemeenten over het functioneren van de dienst Stedebouw en over het optreden van de gemachtigde ambtenaar in het bijzonder.

Aan dat lijstje kan nu ook een conflict in Geel worden toegevoegd. Zie hier de feiten. Een inwoner vraagt eind 1988 een toelating om een manège te bouwen in de Ganzenstraat in Geel. Op 27 december 1988 valt de beslissing, ondertekend door de heer Janssens, adjunct-adviseur van Stedebouw Antwerpen : Het eigendom is gelegen in een agrarisch gebied, waar enkel volwaardige agrarische bedrijven mogen opgericht worden. Het komt niet in aanmerking voor een manège. Deze beslissing werd overgenomen door het schepencollege op 3 januari 1989.

Tot dusver geen vuiltje aan de lucht. Het is een duidelijk gemotiveerde beslissing waar op het eerste gezicht niet op af te dingen valt. In het koninklijk besluit van 28 december 1972 over de gewestplannen staat duidelijk : De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten, de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitant benevens verblijfsgelegenheid (voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt) en eveneens para-agrarische bedrijven. Over deze para-agrarische bedrijven schrijft de

Cuyvers

Boerenbond in „Wetgeving in land- en tuinbouw” dat para-agrarische bedrijven ofwel een grondgebonden karakter moeten hebben (bijvoorbeeld een schoolhoeve), ofwel een nauwe relatie met het landbouwproductieproces moeten hebben (bijvoorbeeld loonwerkers) ; ofwel een nauwe relatie moeten hebben met de voortgebrachte landbouwproducten, waarin loutere handel wordt uitgesloten.

Een manege vertoont geen van deze drie kenmerken en kan niet aanzien worden als een para-agrarische activiteit. Ook de rechtspraak laat hierover geen twijfel bestaan. De bouw van een manege werd door de Raad van State niet toelaatbaar geacht in een agrarisch gebied, aldus het arrest nummer 27-948 van 15 juli 1987.

Duidelijkheid alom dus, tot wanneer de gemachtigde ambtenaar eind 1989 het bewuste stuk grond persoonlijk komt bezichtigen en de beslissing herziet : Het eigendom komt in aanmerking voor een manege. Mijn advies van 27 december 1988 wordt herzien ingevolge bij komende gegevens. Het schepencollege van Geel neemt deze beslissing over, ook omwille van de bijkomende gegevens. Welke die bijkomende gegevens zijn wordt niet vermeld, noch door Stedebouw, noch door het schepencollege. We kunnen dus slechts gissen naar de motivatie. Mogelijk vindt de gemachtigde ambtenaar dat een manege exploiteren hetzelfde is als het fokken of stallen van dieren voor niet-landbouwkundige doeleinden ; een activiteit die kan ingeplant worden in een agrarisch gebied dat vanuit landbouwkundig oogpunt reeds structureel is aangetast. Een manege gaat echter verder dan het fokken en stallen van paarden. Uit de plannen van de aanvraag blijkt immers dat in een ruimte van 1650 m² wordt voorzien als rijhal, met daaraan een bijhorend café. Bovendien kan worden betwist of het betrokken gebied werkelijk structureel aangetast is.

Mijnheer de Voorzitter, aangezien mijn spreektijd om is, zal ik mijn uiteenzetting afronden met een paar vragen aan de Minister.

Ten eerste, a) welke richtlijnen heeft

de Minister rondgestuurd aan de gemachtigde ambtenaren over de correcte toepassing van artikel 54 ?

b) werd het dossier over de inplanting van de GB-vestiging te Mortsel door de gemachtigde ambtenaar op de voorgeschreven manier behandeld ?

Ten tweede, hebben zijn diensten in het verleden al melding gekregen van dergelijk misbruik van artikel 54 door :

4 de gemachtigde ambtenaar voor de provincie Antwerpen ?

b) gemachtigde ambtenaren voor andere provincies ³

Zo ja, wanneer en welk gevolg heeft de Minister aan die meldingen gegeven ?

Ten derde, wat is de sanctie voor zo'n misbruik ?

Ten vierde, hebben zijn diensten al opdracht gegeven tot een tuchtonderzoek ?

Ten vijfde, welke structurele maatregelen heeft de Minister ondertussen genomen om een eventueel misbruik van artikel 54 door de gemachtigde ambtenaar te voorkomen ?

De Voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, ik zal bijzonder kort zijn omdat ik nog naar een Commissievergadering moet en omdat de heer Cuyvers het probleem al goed gesitueerd heeft. Overigens heeft ook een bekend Vlaams weekblad het probleem helemaal belicht.

Ik sluit mij aan bij de analyse van de heer Cuyvers, maar zou de zaak toch wat algemener willen behandelen. In verband met zijn vragen twee en vier zou ik er willen aan herinneren dat ik in de maand mei van vorig jaar aan de Minister een actuele vraag heb gesteld naar aanleiding van het artikel verschenen in Knack over het oneigenlijk gebruik van artikel 54. De Minister heeft mij toen geantwoord dat hij inderdaad geschrokken was door de inhoud van dat artikel,

dat hij een onderzoek had gevraagd aan de directeur-generaal van de administratie en in afwachting van de resultaten daarvan geen commentaar wou geven. Dat was een zeer normale houding.

Mijn vraag nu, vijf maanden later, is of de Minister een antwoord heeft ontvangen van de administratie en tot welk resultaat het onderzoek heeft geleid.

Tevens rijst de vraag of het ook niet wenselijk zou zijn dat de Minister, in afwachting van de wetswijziging die het oneigenlijk gebruik van artikel 54 moet voorkomen – ik heb daaromtrent zelf een voorstel van decreet ingediend – een rondschriven zou richten tot de gemeentebesturen – de heer Cuyvers heeft daar ook op gewezen – om artikel 45 van de wet inzake stedebouw en ruimtelijke ordening te verduidelijken. Het is immers onvoldoende bekend dat de gemeentebesturen zelf gemachtigd zijn een advies te geven zodat het niet nodig is het advies van een gemachtigd ambtenaar te vragen. Soms zet men de kat toch wel bij de melk.

Het zou reeds een stap vooruit zijn indien de gemeentebesturen erop zouden worden gewezen dat zij zelf verantwoordelijkheid op zich kunnen nemen. De heer Cuyvers heeft terecht onderstreept dat de gemeentebesturen soms geneigd zijn die verantwoordelijkheid af te wentelen op een anoniem gemachtigd ambtenaar om niet zelf de moeilijke beslissing te moeten nemen. Een ministerieel rondschriven in verband met artikel 45 van genoemde wet zou een aantal misvattingen op dit vlak uit de wereld kunnen helpen.

De Voorzitter : De heer Robert Van Rompaey heeft het woord.

De heer R. Van Rompaey (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in een bekend Vlaams tijdschrift verscheen inderdaad een artikel onder de titel : Mortsel stond erbij en keek ernaar. Ik sta hier en luister. Ik wens hier echter ook het woord te voeren omdat in bewust artikel mijn naam wordt genoemd.

Ik ontving inderdaad die brief van de gemeente Mortsel. De omslag was

R. Van Rompaey

nog niet open gemaakt of ik kreeg reeds een telefoontje van een journalist die mij ter zake wou ondervragen. Ik zong mijn gekend lijflied over het statuut van de gemachtigde ambtenaar. Ik weet niet of de fout bij mij ligt dan wel bij de journalist maar het ene werd – onterecht – in verband gebracht met het andere. Ik wil die vergissing hier trachten recht te zetten.

Het is niet mijn taak om het even welke ambtenaar hier te verdedigen. Ik acht het ook niet gepast om het even welke ambtenaar hier op deze tribune aan te vallen aangezien deze zich hier niet kan verdedigen tenzij bij monde van de Minister.

Welke zijn nu de feiten ? Uit de brief van het gemeentebestuur van Mortsel blijkt dat het hier gaat om een aanvraag ingediend op 17 april 1990. Het dossier werd aan de gemachtigde ambtenaar overgemaakt op 11 juni, dus vijfenvijftig dagen later, wat vrij laat is. De aanvrager vraagt op 30 juli toepassing van artikel 54 en de bouwtoelating wordt verleend op 14 augustus.

Ik vraag mij af waarom het schepencollege van Mortsel ter zake geen beslissing genomen heeft. Artikel 1, paragraaf 1 van het koninklijk besluit van 6 februari 1971 bepaalt immers dat indien de gemachtigde ambtenaar geen advies geeft binnen vijfendertig dagen, het advies als gunstig wordt beschouwd en het gemeentecollege een beslissing kan nemen.

Er is inderdaad enige discussie over de wettigheid van genoemd koninklijk besluit. Uit de voorbereidende werkzaamheden blijkt echter dat er ter zake geen probleem kan bestaan. In 1960 heeft de wetgever enkel een termijn bepaald en het aan de Koning overgelaten om de verhouding tussen de onderlinge administraties te regelen. Het koninklijk besluit van 1971 regelt de uitvoering van deze wetsbepaling.

De vraag rijst dus waarom het gemeentecollege geen gebruik heeft gemaakt van het wapen waarover het beschikt om oneigenlijke toepassing van artikel 54 af te weren ? Dit was

mogelijk in de periode van 18 juli, zijnde de datum waarop de termijn van 35 dagen waarbinnen de gemachtigde ambtenaar advies kan verlenen, was verstreken, tot 30 juli, zijnde de datum waarop de aanvrager de toepassing vroeg van artikel 54. Het gemeentebestuur had dus al de tijd om de toelating te weigeren. Het is een open vraag waarom dit niet is gebeurd.

Mijnheer de Voorzitter, deze interpellatie moet in feite niet gericht worden tot de Minister. Wij moeten onszelf interpelleren. Het is inderdaad niet uitgesloten dat wij als wetgever in gebreke gebleven zijn door vast te houden aan het standpunt dat in 1962 werd ingenomen.

In die brief van de gemeente Mortsel lees ik ook dat de gemeentelijke autonomie geschonden is. Uit de voorbereidende werkzaamheden van de wet op stedenbouw en ruimtelijke ordening blijkt dat de wetgever in 1962 uitgang van het grootst mogelijke wantrouwen ten opzichte van het gemeentebestuur. Ik lees : Heel wat gemeentebesturen hebben geen gevormd personeel of staan al te veel bloot aan machtige invloeden zodat moet worden verhinderd dat men opnieuw zou vervallen in de vroegere vergissingen die door eenieder moeten worden betreurd.

Niettegenstaande dat wantrouwen was het oorspronkelijk ontwerp van Minister Van Oudenhove, wat de artikelen 45 en 48 betreft, zeer evenwichtig. Dat ontwerp bepaalde immers dat de gemeentebesturen binnen vijftien dagen het dossier moesten overmaken aan de gemachtigde ambtenaar, dat deze moest optreden binnen een termijn van dertig dagen en dat het gemeentebestuur binnen de vijftien dagen een beslissing moest nemen en deze meedelen aan de aanvrager. Indien de gemachtigde ambtenaar geen advies verleende binnen dertig dagen werd voorzien in de sanctie dat het advies als gunstig werd beschouwd en het gemeentebestuur een beslissing kon nemen. Indien het gemeentebestuur in gebreke zou blijven kon de gemachtigde ambtenaar op zijn beurt na vijftien dagen een beslissing nemen. Dit systeem was volkomen evenwichtig doch het

werd bij de bespreking in de Commissie gewijzigd. De termijn werd bepaald op vijfenzeventig dagen en het bepalen van de verhouding tussen de verschillende administraties werd overgelaten aan de Koning. Bovendien werd bepaald dat indien de termijn verstreken was, de aanvrager de werken kon aanvatten. Indien zowel het schepencollege als de gemachtigde ambtenaar werkelijk in gebreke zouden blijven, oordeelde men toen >*. Het is niet meer dan logisch dat de aanvrager begint . . .“.

In 1970 heeft men het systeem omgedraaid. Men was toen van oordeel dat indien men in gebreke bleef en de termijnen verstreken waren, de toelating werd geweigerd en de aanvrager de werken dus niet kon aanvatten. Men neemt dus een bocht van 180 graden. Waar men vroeger meende dat de aanvrager de werken mocht aanvatten wanneer de administratie in gebreke bleef, is men nu van oordeel dat het niet opgaat wanneer de administratie in gebreke blijft, dat de aanvrager werken zou uitvoeren waarvoor hij niet de toelating zou gekregen hebben indien de administratie was opgetreden.

Deze interpellatie moet de aanzet zijn tot een wetswijziging. Niet alleen artikel 54 moet worden gewijzigd, maar ook de aanvraagprocedure, de bevoegdheden en de termijnen.

De gemachtigde ambtenaar is heel machtig. Wanneer van overheidswege niet duidelijk wordt bepaald wat ruimtelijke ordening is, dan heeft de gemachtigde ambtenaar de vrije hand.

Wij mogen echter ook niet alle verantwoordelijkheid aan het gemeentebestuur geven. Dit biedt immers niet voldoende garantie. De gemeentebesturen vragen daar niet om, want een dergelijke , aanzienlijke opdracht kan moeilijk worden uitgevoerd.

In het belang van iedereen en voornamelijk in het belang van een degelijke ruimtelijke ordening moet zo spoedig mogelijk tot een wetswijziging worden overgegaan. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik sluit mij aan bij de beschouwingen die hier naar voren werden gebracht over het verkeerd gebruik, het oneigenlijk gebruik en soms misbruik van het artikel 54.

De heer Van Rompaey schetste het ontstaan daarvan. Ik beklemtoon echter dat de gemeentebesturen hun verantwoordelijkheid vaak ontlopen. Het is echter niet voldoende daarop te wijzen. Bij oneigenlijke gebruiken stelde men meermaals vast dat de gemeentebesturen gewild geen adviezen gaven. Daardoor krijgt de gemachtigde ambtenaar grote macht en interpretatiemogelijkheden, hij geeft immers de finishing touch aan het dossier.

Ik sluit mij aan bij de uiteenzetting van de heer Van Rompaey en hoed mij eveneens voor de beschuldigingen die vanop deze tribune worden geuit. Niet alleen kan de ambtenaar zich niet verdedigen, maar bij onderzinking weet ik hoe gemakkelijk iemand kan worden beschuldigd, zonder dat er weerwerk kan worden geleverd.

Mijnheer de Minister, niet alle ambtenaren zijn corrupt. Wij respecteren u en willen niet dat u de schietschijf wordt in deze gecontesteerde dossiers. Daarom vragen wij uitsluitend over de onderzoeken tegen de ambtenaren van Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen. Op basis van deze resultaten kunnen de verantwoordelijkheden duidelijk worden afgebakend.

De Bond Beter Leefmilieu hield een ludieke actie voor uw kabinet. In de media werd gesteld dat alle ambtenaren van ruimtelijke ordening corrupt zijn. Wij moeten daartegen ingaan. Indien dit niet gebeurt zullen ernstige ambtenaren zich niet meer willen mengen in bepaalde dossiers en alles aan zich laten voorbijgaan.

Mijnheer de Minister, in dit opzicht sluit ik aan bij de concrete vragen van de heer Lauwers om zo spoedig mogelijk uitsluitend te geven over de onderzoeken. Er moet dringend orde op zaken worden gesteld ten aanzien van de relatie met de gemachtigde

ambtenaar, zoniet is er vanuit de Vlaamse Raad en vanuit uw politieke verantwoordelijkheid geen eenduidig en gewaardeerd beleid mogelijk inzake ruimtelijke ordening. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Waltniel heeft het woord.

Minister L. Waltniel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik beperk mijn antwoord tot het geval Mortsels.

Het gemeentebestuur van Mortsels ging op een eigenaardige manier te werk door de leden van de Vlaamse Raad aan te schrijven om ze op de hoogte te brengen van de zware fout die door de gemachtigde ambtenaar van Antwerpen werd begaan.

Diverse sprekers omschreven hier nauwkeurig het juridisch aspect. De interpellant, de heer Cuyvers, gaf een zodanig nauwkeurige omschrijving, dat ik mij afvroeg waarom er nog wordt geïnterpeleerd.

Ik wou een geleerde uiteenzetting geven over de procedure bepaald in de wet van stedenbouw.

Artikel 44 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening bepaalt onder meer dat niemand zonder voorafgaande schriftelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen werken en/of handelingen mag uitvoeren, die opgesomd zijn in dit artikel.

Uit de bepalingen van artikel 54 volgt dat deze vergunning ook kan worden afgeleverd door de gemachtigde ambtenaar indien het college van burgemeester en schepenen geen uitspraak doet binnen de vijftien dagen, te rekenen vanaf de datum van het ontvangstbewijs.

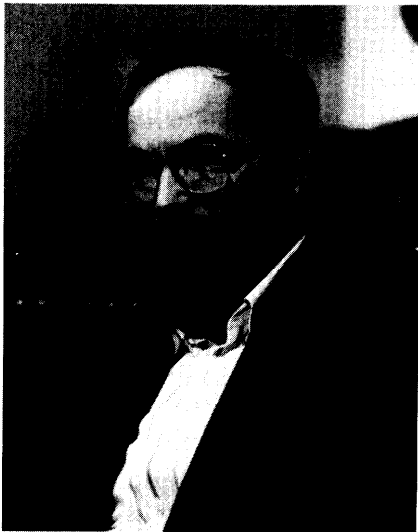
Verder kan worden verwezen naar de bepalingen van het koninklijk besluit van 6 februari 1971 betreffende de behandeling en de openbaarmaking van de bouwvoorvragen. Dit besluit bepaalt samengevat dat het college van burgemeester en schepenen het hele dossier van de bouwvoorvraag aan de gemachtigde ambtenaar bezorgt binnen de vijftien dagen na de indiening van de bouwvoorvraag.

De gemachtigde ambtenaar beschikt over vijftien dagen om zijn eensluidend advies aan het college van burgemeester en schepenen te bezorgen. Dit college beschikt dan nog over vijftien dagen om zijn beslissing aan de aanvrager te bezorgen.

Uit de context van deze bepalingen blijkt dat het gaat om het afleveren van bouwvoorvergunningen ; er wordt niet expliciet gesproken over de aflevering van bouwweigeringen. Hieruit volgt dat de gemeente beschikt over de bevoegdheid om een bouwvoorvraag te weigeren, om redenen die haar eigen zijn, zonder noodzakelijk te beschikken over het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar.

De enige stringente bepaling ter zake is dat de gemeente geen bouwvoorvergunning kan afleveren, mits het gunstig eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar.

Ik herhaal dat niets de gemeente belet een bouwvoorvraag die bij haar diensten werd ingediend, autonoom te weigeren, zelfs zonder advies van de gemachtigde ambtenaar, indien zij meent daarvoor grondige redenen te hebben. Ook wanneer een gemeente het inzicht heeft een bouwvoorvraag te weigeren, maar deze toch voor advies naar de gemachtigde ambtenaar doorstuurt, beschikt de gemeente over de mogelijkheid de bouwvoorvergunning te weigeren. Men heeft er daarnet op gewezen dat het gemakkelijk is zijn paraplu op te steken en de weigering vanwege de ambtenaar te provoceren, als men niet de moed heeft of het politiek risico wil nemen de aanvrager te ontstemmen door een weigering van de gemeente zelf. Ook wanneer een gemeente het inzicht heeft een bouwvoorvraag te weigeren, maar deze toch voor advies naar de gemachtigde ambtenaar doorstuurt en deze geen uitspraak doet binnen de termijn van vijftien dagen opgenomen in het koninklijk besluit van 6 februari 1971, dan nog kan de gemeente de bouwvoorvraag weigeren en dat is toch belangrijk. Men schuift die vijftien dagen als een soort fetisjistische termijn naar voren. Dat is niet juist, want ook na vijftien dagen kan de gemeente nog weigeren, op voor-

N.u. v. de toekenning van bepaalde bouwvergunningen & enkele-Antwerpse gemeenten laakte AGALEV-parlementslid J. Cuyvers bepaalde handelwijzen bij AROL-Antwerpen

waarde dat de aanvrager geen gebruik heeft gemaakt van de rechten die hij krachtens artikel 54 heeft. Zodra de aanvrager echter na het verstrijken van vijfenzeventigste dag – de zesenzeventigste dag of zelfs nog later – de gemachtigde ambtenaar officieel heeft verzocht uitspraak te doen over de aanvraag, wordt de gemeente automatisch buiten spel gezet en is het zelfs niet mogelijk in beroep te gaan tegen de beslissing van de gemachtigde ambtenaar. Zelfs de bevoegde Minister kan niet in beroep gaan en het is de Raad van State die een uitspraak moet doen over de beslissing.

Er werd zojuist gesproken over een herziening van de wet op de stedenbouw en meer bepaald van artikel 54. Ik vind artikel 54 echter een van de meest evenwichtige en verantwoorde artikelen in de wet op de stedenbouw, omdat enerzijds de belangen van de overheid worden gevrijwaard doordat het mogelijk is op ieder ogenblik een bouwaanvraag te weigeren, en omdat anderzijds ook de belangen

van de betrokken burgers worden verdedigd, omdat zij de overheid er toe kunnen aanzetten een uitspraak te doen, en dit binnen dertig dagen nadat de aanvrager een beroep heeft gedaan op artikel 54. Wij hebben niet zo veel bepalingen die tegelijkertijd de belangen van de burgers en van de overheid verdedigen.

Er werd op gewezen dat een rondschrijven misschien noodzakelijk of welkom is om de gemeente eraan te herinneren of erop te wijzen dat zij het recht hebben op ieder ogenblik van de procedure, binnen bepaalde termijnen weliswaar, te weigeren een bouwvergunning af te leveren. Ik wil dat graag doen. Informatie kost niets en als men op die manier bepaalde misverstanden kan vermijden, zoveel te beter. Ik wil op dit voorstel dus graag ingaan, maar toch wijs ik erop dat de gemeenten doorgaans goed weten wat ze ter zake mogen en niet mogen.

Ter illustratie geef ik het voorbeeld van de gemeente Ranst, die onlangs gebruik maakte van het rechtstreeks weigeringsrecht. Op 18 juni 1990 werd bij de gemeente een bouwaanvraag ingediend. In de vergadering van 24 augustus 1990, dus op de zevenenzestigste dag, werd door die gemeente een weigeringsbeslissing genomen zonder het advies van de gemachtigde ambtenaar af te wachten, om te voorkomen dat het dossier door het inroepen van artikel 54 door de particulier uit handen van de gemeente zou worden genomen. Ranst verkeerde dus in hetzelfde geval als Mortsel. Ik geloof zelfs dat het ook om een groot winkelbedrijf ging. In elk geval was de gemeente gekant tegen het verlenen van de bouwvergunning, maar wilde niet zelf weigeren. Het dossier werd naar de gemachtigde ambtenaar doorgestuurd, maar op de zevenenzestigste dag besliste de gemeente de particulier niet de kans te geven artikel 54 in te roepen. Zonder advies van de gemachtigde ambtenaar werd dan ook een weigeringsbesluit uitgevaardigd. Ranst is toch niet zo'n grote gemeente dat zij bijvoorbeeld over een studiedienst beschikt. Doorgaans kent men dus zeer goed zijn rechten, maar het kan nooit kwaad er nog eens aan te herinneren.

Tot zover de juridische context, die ik overigens ook aan mevrouw Maes in antwoord op een parlementaire vraag uitvoerig heb toegelicht.

Ik kom nu tot het concrete geval van Mortsel. Ik heb hier verscheidene data horen citeren. Ik heb de officiële stukken bij me en zet ze even op een rijtje. Het formulier van de bouwaanvraag draagt de datum van 7 maart 1990. Het ontvangstbewijs is afgeleverd op 17 april 1990. Het zendingsformulier waarmee de gemeente het dossier doorstuurt naar de buitendienst van AROL, provinciale directie Antwerpen, draagt de stempel van deze directie van 13 juni 1990. De gemeente heeft dus ook haar eigen termijn overschreden. Tussen 17 april en 13 juni liggen heel wat meer dan de vijftientig dagen opgenomen in de wet. Opgemerkt kan worden dat de zendbrief gedateerd is op 7 april 1990. Blijkbaar gaat het hier om een vergissing, vermits deze zendbrief melding maakt van een collegebeslissing van 5 juni 1990. De datum moet dus als 7 juni 1990 worden gelezen. Op 27 juli 1990 verzoekt de aanvrager de gemachtigde ambtenaar om te beslissen over de bouwaanvraag, in toepassing van artikel 54. De gemachtigde ambtenaar moet dan binnen dertig dagen een beslissing nemen. Op 14 augustus 1990 levert de gemachtigde ambtenaar de bouwvergunning af.

Als ik deze data bekijk, merk ik op dat de termijn waarbinnen normaliter een beslissing moest worden getroffen verstrekt op 1 juli 1990. De aanvrager heeft dus zesentwintig dagen na het verstrijken van deze termijn de gemachtigde ambtenaar gevraagd een beslissing over de bouwaanvraag te nemen. Hij heeft dus zesentwintig dagen gewacht alvorens artikel 54 in te roepen. De gemachtigde ambtenaar heeft binnen de bepaalde termijn een beslissing genomen. Ik spreek mij niet uit over de grond van zijn beslissing ; het gaat hier zuiver over een procedurekwestie.

Ik merk op dat de gemeente honderd dagen de tijd heeft gehad om zelf een beslissing te nemen, namelijk vijfenzeventig dagen plus vijftientig dagen die men heeft gewacht alvorens artikel 54 toe te passen. Ik denk dus

Waltniel

dat men in Mortsel beter in eigen hart had gekeken, zoals Alice Nahon zegt, maar het is bijna jammer dergelijke lyrische uitdrukkingen te gebruiken in een context van bouwvergunningen. In Mortsel moet men dus naar de eigen verantwoordelijkheid ter zake kijken en men kan de vraag stellen waarom de gemeente de termijn zo maar heeft laten verlopen. Men kan alleen maar spreken van onkunde of onwetendheid, maar dergelijke kwalificaties zijn voor een gemeentebestuur als dat van Mortsel niet wenselijk.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Minister, mag ik u even onderbreken. Ik kan u perfect volgen, maar persoonlijk, vanuit de eigen praktijk als burgemeester, kan ik u het volgende vertellen. Vaak gebeurt het dat men twee of drie maanden in goede trouw met de aanvrager een belangrijk dossier bekijkt en bestudeert om te proberen het aan te passen. Er komt dus geen officiële weigering, maar binnen de termijn van vijftienzestig dagen wordt wel een brief gestuurd waarin wordt meegedeeld dat men het voorstel niet kan aanvaarden. Men gaat er verder van uit dat men in goede trouw verder aan een aanpassing kan werken tot het mischien aanvaardbaar is.

Wat doet de aanvrager die te kwader trouw is ? Hij wacht tot de termijn verstreken is, loopt naar AROL en hij heeft zijn vergunning binnen de 48 uur. Ik wil dit zeggen en tegelijkertijd aanklagen. Dit komt voor.

Minister L. Waltniel : Mijnheer Van Hooland, ik weiger dit aan te nemen, maar wanneer er kwade trouw in het spel is of wanneer er combines worden gemaakt in verband met de aanvraag ten opzichte van het college – overall loopt er wel een zwart schaap rond – dan moet de gemachtigde ambtenaar zijn verantwoordelijkheid opnemen. Tegen kwade trouw en bedrog is men nooit volledig gewapend.

De heer R. Van Hooland : Die kwade trouw kan blijken uit de briefwisseling. Men kan er zo kennis van nemen.

Minister L. Waltniel : Mijnheer Van

Hooland, ik begrijp uw voorbeelden. Men kan vijftienzestig dagen onderhandelen met een aanvrager en hem de nodige inlichtingen verstrekken. Wanneer op een bepaald ogenblik, in het verloop van deze besprekingen, de aanvrager een beroep doet op artikel 54 is er klaarblijkelijk kwade trouw of ik zou bijna durven zeggen moreel bedrog in het spel. Daartegen is niemand opgewassen, tenzij iedereen op zijn niveau de nodige verantwoordelijkheid opneemt. De gemachtigde ambtenaar kan dan zeggen dat hij daar niet van op de hoogte was.

De heer R. Van Hooland : Wat er vaak niet gebeurt is dat de gemachtigde ambtenaar het dossier opvraagt of alleen maar contact opneemt met de gemeente. De gemeente zou de briefwisseling gemakkelijk kunnen overmaken, maar dat doet men niet.

Minister L. Waltniel : Mijnheer Van Hooland, ik heb u gezegd hoe ik de zaken interpreteer. Artikel 54 is voor mij een zeer evenwichtig artikel omdat het de belangen van de overheid en van de burger verdedigt.

Ik antwoord dan nu op de concrete vragen van de heer Cuyvers. Zijn eerste vraag was of ik richtlijnen heb gestuurd aan de gemachtigde ambtenaren in verband met de toepassing van artikel 54. Ik zou volgens hem veeleer een circulaire moeten sturen naar de gemeenten om hen te wijzen op hun houding ten opzichte van artikel 54.

– De heer M. Olivier, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op

Sinds het van kracht worden van de wet van 29 maart 1962 werden aan de gemachtigde ambtenaar, voor zover kon worden nagegaan, geen richtlijnen met betrekking tot de toepassing van artikel 54 gestuurd en wij hoeven dit ook niet te doen. De gemachtigde ambtenaar heeft een zeer speciale status. Hij is een machtig ambtenaar zoals de heer Van Rompaey heeft gezegd. De gemachtigde ambtenaar puurt zijn bevoegdheid uit de wet en hoeft aan niemand verantwoordelijkheid af te leggen, ook niet aan de Minister. Ik ben niet bevoegd om in verband met een bepaalde

bouwvergunning enige instructie te geven.

Ik wil er wel de aandacht op vestigen dat de wet van 1962 aanvankelijk bepaalde dat, indien een particulier de toepassing van artikel 54 inriep en de gemachtigde ambtenaar geen beslissing nam binnen de wettelijk gestipuleerde termijn van dertig dagen, de vergunning hierdoor automatisch verleend was. In die periode is het mogelijk dat er hier en daar enig misbruik gebeurde omdat op die wijze soms stilzwijgende vergunningen tot stand kwamen. De wetswijziging in 1970 heeft dit opgevangen : indien de gemachtigde ambtenaar geen beslissing neemt binnen de dertig dagen na de rappel van de particulier, wordt de vergunning geacht geweigerd te zijn. Men noemt dit de impliciete weigering.

Uw tweede vraag betrof het concrete dossier over de inplanting van een GB te Mortsel. Zoals uit de feiten blijkt heeft de gemachtigde ambtenaar hier gehandeld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen.

Er werd mij ook gevraagd of ik in het verleden reeds melding heb gekregen van misbruiken inzake artikel 54. Het blijkt dat artikel 54 in het verleden meermaals werd toegepast, zowel in de provincie Antwerpen als elders. Wanneer men dit alles hoort en leest krijgt men de indruk dat Antwerpen een burcht is voor de toepassing van artikel 54. Ik herhaal dat de gemeentebesturen op tijd en stond een beslissing moeten nemen en dan heeft de aanvrager geen kans om beroep te doen op artikel 54. Zo eenvoudig is dit. De concrete gevallen die de heer Van Hooland hier aanhaalt laat ik ter zijde.

Uit het nazicht bleek dat de gemachtigde ambtenaar steeds handelde binnen de perken van de bevoegdheid hem toegekend door de wet op de ruimtelijke ordening. Dit sluit uiteraard niet uit dat dergelijke beslissingen, zoals trouwens om het even welke administratieve beslissing, kunnen worden aangevochten bij de Raad van State. Dit is de geëigende instantie om in geval van betwisting te oordelen of de beslissingen werden getroffen overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

Walt Niel

Trouwens, de betrokken gemeente Mortsel heeft tegen de ter sprake gebrachte toepassing van artikel 54 beroep aangetekend bij de Raad van State.

Opgemerkt weze dat artikel 54 slechts kan worden toegepast wanneer een gemeente geen beslissing treft binnen de door de wet bepaalde termijn, en dit onafgezien het feit dat de gemeente al dan niet beschikt over het advies van de gemachtigde ambtenaar.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Minister, mag ik u nogmaals onderbreken ? U zegt dat er alleen nog beroep is bij de Raad van State. Wat gebeurt er met het hiërarchisch beroep bij u binnen de vijftiendagen ?

Minister L. Walt Niel : Dat bestaat niet. Men moet zich wenden tot de Raad van State.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Minister, dan raad ik u aan toch een circulaire te sturen naar de betrokken diensten in de provincie.

Minister L. Walt Niel : Ik herhaal dat er bij mij geen beroep mogelijk is. Het gemeentebestuur van Mortsel heeft trouwens bij de Raad van State een beroep aangetekend tegen de beslissingen van de gemachtigde ambtenaar.

De Raad van State is de geëigende instantie om in geval van betwisting uitspraak te doen over de rechtsgeldigheid van een administratieve beslissing. Desgevallend kan de Raad van State een naar zijn oordeel onrechtmatige beslissing vernietigen.

Mijnheer Cuyvers, ik merk op dat de gemachtigde ambtenaar in dit geval wel gebruik maar zeker geen misbruik heeft gemaakt van de wettelijke bepalingen.

Er werd mij dan gevraagd wat ik concreet heb gedaan. Na het ontvangen van de brief van het gemeentebestuur van Mortsel heb ik in mijn departement alarm geblazen en de directeur-generaal opdracht gegeven een onderzoek in te stellen.

De betrokken gemachtigde ambtenaar heeft toelichting verschaft aan de directeur-generaal en aan mijzelf. Bovendien heeft hij een omstandig verslag opgemaakt voor het hoofdbestuur dat dit op haar beurt aan het kabinet heeft overgemaakt. Vermits uit deze toelichting en het nazicht van het dossier blijkt dat de gemachtigde ambtenaar heeft gehandeld binnen de perken van de bevoegdheid hem toegekend door de wet op de ruimtelijke ordening, is er volgens mij geen reden tot een tuchtonderzoek.

Wat de opportuniteit betreft om de bepalingen van artikel 54 in hun huidige vorm te behouden of aan te passen, kan geoordeeld worden in het kader van besprekingen aangaande het voorstel van decreet tot herziening van de wet op de ruimtelijke ordening. Dit is de beroepsprocedure met daarbij eventueel de herziening van het statuut en de bevoegdheid van onder meer de gemachtigde ambtenaar. Dit is een zeer delicaat punt in de structuur.

Volledigheidshalve kan hier vermeld worden dat het gaat om de inplanting van een grootwinkel-bedrijf dat tevens valt onder de wet van 3 en 29 juni 1975 betreffende de grootwinkel-bedrijven. In toepassing van deze wet werd door het interministerieel comité voor de distributie bij besluit van de Minister van Economische Zaken en het Plan op 25 november 1988 machtiging verleend tot de vestiging van een supermarkt te Mortsel. De door de gemachtigde ambtenaar afgeleverde bouwvergunning is dan ook in concordantie met de beslissing van het ministerieel comité voor de distributie. Het inhoudelijke van de beslissing is op het ogenblik minder relevant.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, de stand van zaken en de juridische context van het dossier. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn omstandig antwoord en voor het feit dat hij heeft toegezegd een ministerieel schrijven op te maken voor alle gemeentebesturen om te wijzen op de mogelijkheid om autonoom,

zonder advies te vragen van de gemachtigde ambtenaar, te weigeren.

Ik noteer de bereidheid van de Minister om een herziening van de beroepsprocedure bij eventuele betwistingen en dus ook het statuut van de gemachtigde ambtenaar, te overwegen. Dit kan misschien gebeuren naar aanleiding van de reeks incidenten. Iedereen is er namelijk van overtuigd dat een herziening van het decreet noodzakelijk is.

Mijnheer de Minister, u heeft verklaard dat u geen richtlijnen te geven heeft aan de gemachtigde ambtenaar aangezien hij zijn taak en manoeuvre-ruimte ontleent aan de wet zelf. Daar staat tegenover dat de controlefunctie misschien beter kan worden uitgevoerd en dus niet alleen controle bij betwistingen.

U heeft uw taak inderdaad op zich genomen door de directeur-generaal om inlichtingen te vragen. Mag ik zo vrij zijn om suggesties te doen inzake de mogelijkheden om het toezicht te verbeteren ? Ik meen te weten dat alle provinciale diensten beschikken over een boek met aangetekende brieven. Die brieven kunnen worden gebruikt om statistieken op te maken. Men zou een S kunnen gebruiken voor schorsingen, een R voor rechtstreekse gunningen en een B voor beroepen. Als de statistieken, met redenen omkleed, worden overgemaakt aan het hoofdbestuur, kan dit hoofdbestuur een beter toezicht uitoefenen en kunnen interpellaties zoals deze in de toekomst worden vermeden.

Zolang dit niet het geval is, zijn kwade trouw en combines met de immobielsector mogelijk. Men zou financieel belang kunnen hebben bij misbruik van artikel 54, paragraaf 1. Wij wensen misbruik uit te sluiten.

Het argument van tekort aan personeel kan volgens ons niet meer worden ingeroepen aangezien door de reorganisatie van het Bestuur van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening uw diensten meer personeel krijgen. Misschien kan er in de toekomst worden overwogen de taak van de gemachtigde ambtenaar op te splitsen naargelang de belangrijkheid van de vergunningen die worden aange-

Cuyvers

vraagt. Ik geef enkele ideeën : voor relatief kleine vergunningen zou één ambtenaar kunnen volstaan, voor grote vergunningen zouden er verschillende ambtenaren kunnen zijn en voor zeer belangrijke vergunningen zou de mening van directeur-generaal of de inspecteur-generaal kunnen worden ingeroepen.

In consensus met andere leden wil ik morgen een motie van aanbeveling indienen die er in essentie op neerkomt de Minister te herinneren aan zijn belofte van vandaag om een omzendbrief te sturen aan de gemeentebesturen en een betere controle te organiseren voor artikel 54, paragraaf 1.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Cuyvers werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer T. Van Parys tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de bescherming van de Huissepontweg te Kruishoutem als landschap

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Parys tot Minister Walt Niel over de bescherming van de Huissepontweg te Kruishoutem als landschap.

De heer Van Parys heeft het woord.

De heer T. Van Parys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, van de Huissepontweg te Kruishoutem zal in deze Vlaamse Raad vermoedelijk niemand wakker liggen. Ik kan daar overigens inkomen. U vraagt zich

dan ook wellicht af waarom uw kostbare tijd en aandacht wordt gevraagd voor een ogenschijnlijk minuscuul probleempje in één van de rustigste plekjes van Vlaanderen.

Ik wil het dossier van de klassering van de Huissepontweg te Kruishoutem aangrijpen als illustratie van een onbegrijpelijke handelwijze van de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. Het gaat om de flagrante miskenning van een gemeentebestuur, een ruilverkavelingscomité en van alle betrokken administratieve diensten.

Precies omdat de Gemeenschapsminister in casu alle adviezen naast zich heeft neergelegd en een beslissing heeft genomen in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur, ben ik genoodzaakt via het interpellatierecht de Gemeenschapsminister om verantwoording te vragen. Het dossier dat ik voorleg, reikt aldus veel verder dan de contreien van Kruishoutem.

Dit niet zo propere dossier begint nochtans in een idyllische, authentiek Vlaamse omgeving : Wannegem-Leede in de Vlaamse Ardennen. Doorheen de glooiingen van de Vlaamse heuvels loopt aldaar de Huissepontweg, veel minder idyllisch, althans voor degenen die er ooit gebruik hebben van gemaakt. Hier eindigt helaas de romantische episode van mijn interpellatie.

De Huissepontweg is een kasseiweg met statuut van intercommunale verbindingsweg en is in dermate erbarmelijke staat dat dokkeren er perfect op kan ; deze weg berijden stelt evenwel net iets meer problemen. De verbetering van het wegdek wordt alom sinds jaar en dag geëist. De provinciale technische diensten voorzagen een zes meter brede betonverharding. Om milieu-esthetische redenen opteerde het gemeentebestuur van Kruishoutem voor een betonverharding op een breedte van vier meter.

De beslissing werd door de gemeenteraad van Kruishoutem quasi éénparig genomen – op één onthouding na. Het ruilverkavelingscomité keurde het definitief ontwerp der wegenwerken goed op 15 december 1987. Het Bestuur van Monumenten en

Landschappen gaf een gunstig advies voor de uitvoering van de wegenwerken. Op 27 september 1988 leverde de administratie van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aan het ruilverkavelingscomité een bouwvergunning af. De beslissing tot aanbesteding van de wegenwerken aan de Huissepontweg werd genomen op 26 mei 1989. De uitvoering der wegenwerken startte op 26 september 1989.

Tot op 17 oktober 1989 het voorlopig klasseringsbesluit van de Gemeenschapsminister van de Huissepontweg als landschap volgt. Hierdoor moesten de wegenwerken onmiddellijk worden stopgezet.

Tegen dit voorlopig klasseringsbesluit kwam onmiddellijk bezwaar vanwege het gemeentebestuur van Kruishoutem en vanwege het Ruilverkavelingscomité omdat :

ten eerste, hierdoor de wegenwerken niet kunnen worden uitgevoerd en aldus de weg in de huidige erbarmelijke staat blijft ;

ten tweede, een schadeëis van de aannemer door deze beslissing onvermijdelijk is gelet op het feit dat de werken waren aanbesteed ;

ten derde, deze beslissing indruist tegen de eenparig geuite wens van het gemeentebestuur en het ruilverkavelingscomité.

Ook de administratie van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap diende bezwaar in tegen het voorlopig klasseringsbesluit. Het is belangrijk hier de argumentatie van AROL te citeren :

Noch in het voorafgaandelijk overleg binnen het ruilverkavelingscomité – waarin zowel mijn bestuur als dat van Monumenten en Landschapszorg is vertegenwoordigd – noch in de daaropvolgende procedure van de bouwaanvraag werd ter zake een negatief standpunt ingenomen, er werd zelfs niet het minste voorbehoud gemaakt. De problematiek van het al of niet wegnemen van de bestaande kasseiverharding is nochtans meermaals uitvoerig aan bod gekomen in

Van Parys

de ruilverkavelingscomités zodat geenszins kan worden gesteld dat het probleem niet was gekend. Gezien de beweegredenen tot voorlopige klassering niet duidelijk gesteld zijn en aldus niet kunnen worden afgewogen tegenover vroeger ingenomen standpunten, gezien mijn bestuur zich zowel via het comité als via de bouwvergunning concreet geëngageerd heeft kan mijn bestuur niet akkoord gaan met deze gang van zaken. Tevens dient te worden vermeld dat noch bij de klassering van het kasteel met park volgens de koninklijke besluiten van 24 februari 1975 en 8 september 1971, noch bij de klassering van de dorpskom Wannegem-Lede volgens ministerieel besluit van 11 april 1984 – welke palen aan bedoelde weg – , sprake is geweest om deze weg op te nemen in de klasseringsbesluiten.

Ondanks de formele bezwaren van al wie bij dit dossier betrokken was, heeft de Gemeenschapsminister koelweg op 4 juni 1989 de Huisepontweg te Kruishoutem als landschap gerangschikt. Alle bezwaren werden, zo maar, van tafel geveegd. Op de uitnodiging van de burgemeester van Kruishoutem de toestand ter plaatse te komen aanschouwen ging hij niet in.

Er is meer. De Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting legde een schrijven van de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, waarin erop werd gewezen dat een eventueel klasseringsbesluit zou ingaan tegen de beginselen van behoorlijk bestuur, gewoon naast zich neer.

De vraag is : hoe kan hij deze beslissing verantwoorden nadat het gemeentebestuur van Kruishoutem, het ruilverkavelingscomité, de administratie van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu en, althans in een eerdere fase, het bestuur van Monumenten en Landschappen, een totaal ander standpunt hadden ingenomen.

Klaarblijkelijk hebben motieven van algemeen belang niet gespeeld. Mochten deze aanwezig zijn geweest dan kon men redelijkerwijze ver-

wachten dat minstens één van de voormelde instanties dan toch ergens een objectief gegeven had aangehaald dat een klassering als landschap zou kunnen verantwoorden. Niets van dit alles. Nergens wordt gepleit voor de klassering, wel integendeel.

De evidente vraag is dan welke motieven wel hebben gespeeld.

Mijnheer de Gemeenschapsminister, is, wat de burgemeester van Kruishoutem mij meedeelde, namelijk dat sommige van uw partijgenoten u onder druk hebben gezet, juist ? Dat u niet anders kon omwille van enkele partijvrienden ? Het clubje wielertoeristen misschien, waaronder uw partijvoorzitter ook wel eens werd gesignaleerd, die zich op zondag op de Huisepontweg in Parijs-Roubaix wanen wat uiteraard enkel kan mits dokkerende kasseien ?

– De heer A. De Beul, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op

Mijnheer de Gemeenschapsminister, de Huisepontweg te Wannegem-Lede zal dus onberijdbaar blijven tot ergernis van al wie ooit het voorrecht had dit aan den lijve te ondervinden. Dit is een kwalijke zaak, in eerste instantie voor de betrokkenen zelf.

Het probleem wordt evenwel een materie die alle leden van de Vlaamse Raad aanbelangt wanneer blijkt dat het heden ten dage klaarblijkelijk nog steeds kan dat enkele politieke vrienden van de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening beslissingen kunnen afdwingen tegen het algemeen belang, vertolkt door een verkozen gemeenteraad en door bevoegde technici daartoe aangesteld in de administratieve diensten. Het is precies deze onverkwikkelijke vaststelling welke ik vandaag aan de kaak wou stellen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Waltuiel heeft het woord.

Minister L. Waltuiel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op deze interpellatie wijs ik erop dat het klasseringsbesluit werd genomen na een grondige evaluatie van alle adviezen en elementen van het dossier.

Mijnheer Van Parys, ik geef een algemene motivering. Bespaar mij alstublieft de moeite te moeten antwoorden op alle argumenten die u aanbrengt om het te doen uitschijnen dat deze klassering zou zijn gebeurd op verzoek van een paar partijvrienden of van enkele wielertoeristen, alsof de Huisepontweg de enige kasseiweg zou zijn die nog overblijft in Vlaanderen. Ik vraag mij af wie zich wil verlagen om op basis van dergelijke redenen een klasseringsbesluit te treffen.

U weet dat de burgemeester van Kruishoutem in een interview dingen heeft beweerd die nogal cru overkwamen. Ik heb daar onmiddellijk op gereageerd en hem in een persoonlijke brief gewezen op de flagrante onwaarheden.

De rangschikking als landschap van de Huisepontweg te Kruishoutem past in een globale aanpak rond de bescherming van kasseiwegen in het Vlaamse landschap. Ik geef u daar enkele voorbeelden van. In Zottegem werden de Paddestraat en in Oudenaarde de Kattenberg als kasseiwegen beschermd. De procedure is nog bezig in Zottegem-Erwetegem voor de Potaarstraat en in Diksmuide voor de Steenstraat. In Ninove heb ik een identiek geval gekend, met name de verbindingsweg tussen Ninove en Lieferinge waar het gemeentebestuur eraan dacht een monster van een asfaltweg aan te leggen en waar het Bestuur voor Monumenten en Landschappen zei dat het een kasseiweg moest zijn. Gelukkig dat we dit dan maar hebben gedaan want het landschap zou erdoor geschonden zijn.

Die bekommernis voor de bescherming van de kasseiwegen in het Vlaamse landschap, mijnheer Van Parys, kan best samengaan met het streven van het plaatselijk bestuur. Het kan er ook strijdig mee zijn, zoals andere beslissingen kunnen botsen met de wensen geuit door het lokaal bestuur.

Een voorbeeld dat ik u onmiddellijk kan geven is het geval van Maasmechelen met het fameuze pretpark waar de gemeenteraad destijds éénparig had beslist dat er een pret-

Waltiel

park mocht komen. Het merendeel van de Vlaamse partijen besliste echter dat er geen pretpark kwam. Dat was dus een beslissing tegen de wil van de gemeenteraad. Men moet dus op bepaalde ogenblikken beslissingen kunnen treffen die, wanneer het over algemene problemen gaat, de belangen van het lokale bestuur overstijgen.

Er is echter nog iets dat ik niet begriep. Men heeft mij verweten dat ik die beslissing tegen alle mogelijke adviezen in heb getroffen. Ik ben het ermee eens dat de gemeenteraad van Kruishoutem een ander advies had uitgebracht dat éénparig met één ont-houding was goedgekeurd. Het ruilverkavelingscomité had een ander advies uitgebracht. Daartegenover echter stonden de acties van de werkgroep Wannegem-Lede, van de milieuvereniging stichting Omer Wattéz, van de Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen en de talrijke individuele brieven die mij door deskundigen werden toegestuurd.

Ik aanvaard zeker niet dat u steeds maar herhaalt dat mijn beslissing werd getroffen in strijd met het advies van AROL en van het bestuur van Monumenten en Landschappen. Ik heb hier de brief van 12 juli 1989 van de directeur-generaal van AROL. Hij besluit : Om het behoud van de Huisepontweg als kasseiweg te kunnen verzekeren verzoeken wij de heer Gemeenschapsminister zijn akkoord te willen geven voor de voorlopige rangschikking als landschap zoals voorzien in de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van Monumenten en Landschappen. De problematiek rond de bescherming van kasseiwegen is in het verleden reeds meermaals in de belangstelling gekomen. De intentie om hiervoor iets te doen blijkt onder meer uit het akkoord van het Bestuur met de nota van de Gemeenschapsminister van 8 maart 1985 betreffende het behoud van kasseiwegen en holle wegen in de Vlaamse Ardennen. Dat is de brief van de directeur-generaal van AROL.

Ik heb hier het verslag van het be-

stuur van Monumenten en Landschappen dat alle bezwaren die door het gemeentebestuur en door het ruilverkavelingscomité werden ingediend, heeft onderzocht en weerlegd. Het voorgestelde advies luidt als volgt : Beschermen omwille van de esthetische en landschappelijke waarde. Daarna volgt heel de argumentatie.

Concreet kan worden gesteld dat het voorstel tot rangschikking als landschap uitging van het bestuur voor Monumenten en Landschappen. Volgens het verslag van dit bestuur maakt de Huisepontweg, een drie meter brede kasseiweg en deel van de verbindingsweg tussen Wannegem en Huise, als een stuk patrimonium deel uit van een uniek landschap. U hebt het zelf gezegd. U bent begonnen met de lof te zwaaien van dat unieke en rustige landschap.

Bijna nergens in Vlaanderen zijn zoveel waardevolle, bij elkaar horende elementen te vinden. De weg verbindt verschillende beschermde monumenten en sites, met name Wannegem dorp, de windmolen en het kasteel de Ghellinck met park. De weg maakt integraal deel uit van de esthetisch-landschappelijke uitstraling van de molen, het kasteel en de omgeving en past volledig in het geëigende dorpskarakter van Wannegem-Lede. Het verkeer is er zeer gering – dat hebt u ook gezegd – en louter van plaatselijke aard. De weg heeft onder meer daardoor een groeiende toeristische betekenis gekregen ; gelegen op de heuvelkam tussen Schelde en Leie biedt hij unieke vergezichten.

In het kader van de ruilverkaveling Huise werd een betonweg voorzien van drie meter breedte. Het gemeentebestuur van Kruishoutem heeft toen beslist de betonverharding uit te breiden tot een breedte van vier meter en dit vanaf de Molenweg, ter hoogte van de windmolen tot aan de Papelinde, grondgebied Huise (Zingem). Voor het andere gedeelte van de Huisepontweg, vanaf de kerk tot aan de Molenstraat, heeft de gemeente een plan uitgewerkt voor de heraanleg in kasseien, ook van vier meter breed. Het is symptomatisch dat de gemeente zelf voor het herstel

van de weg voor een groot gedeelte in kasseien heeft voorzien. Om de kasseiweg in haar totale lengte te kunnen behouden, heb ik op 17 oktober 1989 de voorlopige bescherming getekend. Uit de in de loop van de procedure ingediende bezwaren, in casu ingediend door de gemeenteraad van Kruishoutem en door het ruilverkavelingscomité, wordt nergens de beschreven intrinsieke landschappelijke waarde van de Huisepontweg betwist of tegengesproken, doch worden enkel praktische, financiële en proceduriële bezwaren aangevoerd. Deze proceduriële bezwaren werden ingediend en onderschreven door de in het ruilverkavelingscomité afgevaardigde ambtenaar van het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening, dat evenwel geen advies uitbracht binnen de wettelijke termijn.

Geachte collega's, ik ben derhalve van oordeel dat het mij als Gemeenschapsminister, bevoegd voor en met de verantwoordelijkheid voor het behoud van waardevolle monumenten en landschappen, toekomt erover te waken dat de waardevolle delen van ons patrimonium – zoals de Huisepontweg nu is – voor het nageslacht kunnen worden bewaard. Hiertoe steun ik mij, niet op de kleine motiveringen die u hebt aangehaald, maar op het meest dienende motief, met name de eerder beschreven intrinsieke esthetische en landschappelijke kwaliteiten van de weg. Ik zou het onaanvaardbaar vinden mocht men zulk landschap vermoorden door er middendoor een betonweg te laten lopen.

De Voorzitter : De heer Van Parys heeft het woord.

De heer T. Van Parys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb het moeilijk met de argumentatie van de Gemeenschapsminister, zeker wanneer hij beweert dat onder meer de administratie van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu op een bepaald ogenblik akkoord zou zijn gegaan of zelfs zou hebben voorgesteld om deze Huisepontweg als landschap te klasseren.

De Gemeenschapsminister citeert een brief van juli 1989. Mijnheer de

Van Parys

Minister, ik wil u graag lezing geven van een brief van 13 januari 1990 vanwege de gemachtigde ambtenaar van de administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu die in zijn conclusies omtrent het bezwaar dat door AROL zelf wordt ingediend tegen de rangschikking als landschap van deze Huisepontweg het volgende zegt : Gezien de beweegredenen tot voorlopige klassering niet duidelijk gesteld zijn en aldus niet kunnen worden afgewogen ten opzichte van vroeger ingenomen standpunten, gezien mijn bestuur – dus AROL – zich zowel via het comité als via de bouwvergunning concreet geëngageerd heeft, kan mijn bestuur niet akkoord gaan met deze gang van zaken.

De essentie van het probleem is dat klaarblijkelijk de visie omtrent de bescherming van kasseiwegen niet aanwezig was op het ogenblik dat men een bouw aanvraag indiende en alle betrokken instanties daaromtrent werden geconsulteerd. Trouwens, zoals de gemachtigde ambtenaar van AROL het heeft gezegd, de problematiek van het al dan niet behouden van de kasseiwegen werd bij de adviserende besprekingen omtrent de bouwvergunning uitdrukkelijk ter sprake gebracht. De administratie van Ruimtelijke Ordening, noch het bestuur van Monumenten en Landschappen, heeft op dat ogenblik een beslissing genomen, met als gevolg dat een bouwvergunning wordt afgeleverd, dat uiteindelijk de werken worden aanbesteed, dat de werken aanvangen en op dat ogenblik komt men plots met de visie van de bescherming van de kasseiwegen. Dit is toch wel rijkelijk laat. Dit heeft voor gevolg dat er een schadeclaim zal komen van de aannemer in kwestie, wat concreet voor de gemeente Kruis-houtem zware financiële consequenties kan hebben.

Ik aanvaard dan uw argumentatie niet alsof dit zou kaderen in een globale visie omtrent de bescherming van kasseiwegen, want u was klaarblijkelijk in tempore non suspecto niet aanwezig. Vandaar dat naar mijn mening het niet de fout is van om het even wie in de omgeving van Kruis-

houtem, maar wel van uzelf, omdat uw beslissing aanleiding heeft gegeven tot allerlei interpretaties.

Minister L. Walt Niel : Ik kan niet anders dan mijn argumentatie herhalen en zeggen wat mijn motivatie daartoe is geweest, gesteund door velen die erbij betrokken waren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over vijf jaar liberaal beleid inzake ruimtelijke ordening

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Timmermans tot Minister Walt Niel over vijf jaar liberaal beleid inzake ruimtelijke ordening.

De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, naar aanleiding van het feit dat in december 1985 de heer Pede Gemeenschapsminister voor Ruimtelijke Ordening werd, houd ik eraan om, bij dit vijfjarig lustrum, namens mijn fractie kort een aantal opmerkingen te formuleren op het liberale ruimtelijke beleid zoals het onder de Gemeenschapsministers Pede, Beysen en Walt Niel gevoerd is. Ik zal, gelet op de tijdsdruk, daarbij selectief te werk gaan door kort een aantal van de meest markante elementen van dit beleid aan de orde te stellen.

Ten eerste, onder de liberale Gemeenschapsministers inzake ruimtelijke ordening werd er geen enkele vooruitgang geboekt inzake de opbouw van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Op 25 november 1986 verklaarde uw voorganger Pede nochtans bij de voorstelling van de globale Benelux structuurschets aan zijn buitenlandse collega's-Ministers, dat het Vlaamse plan zich in de toe-

komst zou richten naar dit Benelux-document. Over deze verdere concrete uitwerking naar de globale Benelux-structuurschets toe, werd echter niets meer vernomen. Tevens werd het engagement aangegaan om aan de hand van de werkzaamheden aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, jaarlijks het Benelux-plan bij te stellen.

De liberale Gemeenschapsministers zijn tot op heden dit engagement nog niet nagekomen. Bij de opbouw van het Structuurplan Vlaanderen werd er een centrale adviesfunctie toegekend aan de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening. Zoals de Gemeenschapsminister weet heeft VLACORO sinds eind 1985 niet meer vergaderd. Een vernieuwde samenstelling dringt zich op omdat het mandaat van de huidige commissieleden verstreken is. Ik zeg u dit alles maar om aan te tonen dat de Minister dringend beslissingen moet treffen inzake de realisatie van het Structuurplan Vlaanderen. Wat we zeker niet meer nodig hebben zijn groot-schalige bijkomende studies, die eerder fungeren als een legitimatie voor de bestuurlijke inactiviteit. In het licht van een open Europa van 1992 en met de bezorgdheid in het achterhoofd dat Vlaanderen in allerlei internationale commissies inzake ruimtelijke ordening moet beschikken over een bestuurlijke kapstok, vraag ik dringend dat de heer Gemeenschapsminister zijn standpunt inzake de ontwikkeling van een Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen aan de Vlaamse Raad kenbaar zou maken. Het beleid moet nu eens eindelijk – na meer dan tien jaar voorbereiding – de werkzaamheden in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen afronden.

Voor de concrete uitbouw en uitvoering van dit plan moeten binnen de administratie de nodige organisatorische en financiële middelen worden voorzien. Trouwens, in de mate dat het reilen en zeilen binnen de liberale familie bekend is, zou ter uitvoering van het PVV-milieuplan, de uitbouw van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen een eerste prioriteit zijn. Wij zijn dus in goed gezelschap bij het formuleren van onze vraag.

Timmermans

De hoeksteen van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen zijn nog steeds de gewestplannen. In een interview met het weekblad Knack van 26 april 1989 verklaarde de Gemeenschapsminister onder de titel „Louis Waltiel in de bijenkorf” met de veelbetekende slogan als ondertitel : „Over meer golfterreinen, minder verkrotting en minder beschermde gebouwen” op de vraag of de Minister de kilometerlange uitdeining van de steden niet wil stoppen, het volgende : De steden deinen niet uit. En als het zo is, dan is dat een toepassing van de gewestplannen. Maar inderdaad, in de beleidsnota staat dat mijn politiek prioritaair gericht is op en ik lees letterlijk – maar dat zal wel een lapsus zijn van de redactie – uitbreiding en renovering van de steden en dorpskernen. Ik hoop voor de heer Gemeenschapsminister dat het zettuiveltje hem hier parten heeft gespeeld. Wat ik eigenaardig vind is dat de Minister schijnbaar een onderscheid maakt tussen het waargenomen ruimtelijk fenomeen „de steden deinen niet uit” en de gewestplannen die het uitdeinen zouden toelaten. Er dient hier inderdaad een bepaalde nuance waargenomen.

De Minister geeft dus toe dat de gewestplannen de suburbanisatie hebben gestimuleerd en dat ze hun doel voorbijschieten. Mijn eerste vraag is dan ook : Wanneer gaat de Minister eindelijk eens werk maken van een systematisch beleid rond de gewestplannen. In eerste orde impliceert dit volgens mij dat het publiek de verschillende gedrukte gewestplannen zou kunnen aankopen, wat nu niet het geval is. Tevens zou men systematisch het gewestplan opnieuw moeten vastleggen voor de door de Raad van State vernietigde delen. Vele eigenaars leven al jarenlang in een juridisch vacuüm.

Een beleid inzake gewestplannen vult men niet – zoals uw voorganger Beysen een beetje naïef dacht – via gemeentelijke richtnota's. Dit lijkt immers meer op het ontlopen van zijn eigen liberale maatschappelijke verantwoordelijkheid – ik neem aan dat dit bestaat – en levert slechts

gemeentelijke Sint-Niklaasbrieven op, om verder de open ruimte aan te snijden en het landschap verder te banaliseren. Trouwens, deze gemeentelijke voorstellen kunnen toch niet worden getoetst indien er geen ruimtelijke doelstellingen bestaan op het niveau Vlaanderen.

Het is onaanvaardbaar dat men de gewestplannen in herziening zou stellen op basis van de verschillende gemeentelijke richtnota's. Een dergelijke herzieningsoperatie impliceert volgens de milieubeweging dat er vooraf ter zake concrete beleidsdoelstellingen worden opgesteld waaraan de gemeentelijke wensen kunnen worden getoetst.

Mijnheer de Minister, ik sluit mij aan bij uw visie omtrent het daarnet aangehaalde dossier, met name dat de gemeente niet altijd eigenmachtig kan beslissen over de oriëntatie in een globaal ruimtelijk kader. Een detail op zich doet het niet, het moet worden geïntegreerd in het geheel. Richtnota's van de gemeente kunnen worden getoetst maar er moet eerst een algemene doelstelling worden vooropgesteld. Zonder inhoudelijke beleidsdoelstellingen vrezen we immers dat dit de herziening wordt volgens de regels en geplogenheden van het politiek dienstbetoon, gestart op het gemeentelijk niveau. Nu is het zo dat de gemeentebesturen meestal geen positie willen kiezen wanneer dat electoraal niet lonend is. Dat geldt voor alle politieke strekkingen.

Gelet op de enorme reserves aan bouwgronden in de bestaande woonzones is het ondenkbaar dat er bijkomende bouwgronden zouden worden vrijgegeven en dat de woonuitbreidingsgebieden vlotter zouden worden aangesneden. Evenmin is het gewenst om voor elke gemeente een industrieterrein te voorzien.

– De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op

Om de burgemeesters en schepenen verder geen slapeloze nachten te bezorgen en om hun dienstbetoon te ontlasten ware het gepast dat u zou verklaren wat u nu uiteindelijk met deze richtnota's – ik vermoed en hoop niets – zult aanvangen. Vlaanderen heeft immers vooral nood aan

een duidelijk en continu beleid inzake de gewestplannen.

Ten derde, wil ik nog even een aantal knelpunten inzake de gewestplannen aan de orde stellen, met name de zogenaamde beruchte of beroemde opvullingsregel, waarvan de toepassing in het verleden steeds aanleiding heeft gegeven tot moeilijkheden. De onduidelijke toelichting bij dit artikel van het koninklijk besluit op de toepassing van de gewestplannen heeft immers de meest onmogelijke toepassingen mogelijk gemaakt. Op deze opvullingsregel wil ik kort even ingaan omdat de toepassing ervan volgens mij duidelijk aantoonde in welke malaise we met de gewestplannen en de ruimtelijke ordening in Vlaanderen verzeild zijn. In de toelichting bij dit artikel wordt nochtans in eerste instantie duidelijk gesteld dat het om een afwijking gaat. Ik citeer : Dit wijst erop dat omzichtigheid geboden is bij de toepassing van dit artikel. Het blijven steeds uitzonderingsgevallen, wat erop wijst dat de bestemmingen die in het gewestplan ingeschreven zijn, moeten worden in het oog gehouden. De toelichting vermeldt ook dat men toepassing van de opvullingsregel kan maken : Voor zover deze de goede plaatselijke ruimtelijke ordening niet schaden.

Na deze korte terechtwijzing gaat men over tot een dubieus woordenspel als planologisch werk, een vlag die verschillende ladingen moet dekken. Een paar paragrafen verder wordt aangeduid hoe, ik citeer, een woning bewoond door een landbouwer... – normaal is de opvullingsregel in de agrarische sector niet van toepassing – kan aanzien worden als een huis, zoals bedoeld in artikel 23. Met andere woorden, hoe een landbouwer een huis kan bewonen dat vatbaar is voor de opvulregel en hoe hij in een woning huist die niet vatbaar is voor opvulling op de belendende percelen. Dat staat duidelijk vermeld in de wet. De collega's die deze taalverwarring nu al niet meer kunnen volgen worden gered door een vijftiental figuren die, uitgebreid aan de hand van het begrip huizengroep – dus geen woningengroep ; het gaat hier om een woordenspel – met behulp van de meest onmogelijke rekentoestanden en verschillende

Timmermans

projectiemogelijkheden, illustreren hoe men de magische zeventig-metergrens – dus vóór de opvulling – niet moet overschrijden, zelfs indien er geen huizen aanwezig zijn, binnen, cryptisch uitgedrukt, de fysieke krimp mogelijkheden van de kalk van het situatieplan.

Mijnheer de Minister, ik wil u ook even in herinnering brengen dat deze opvullingsregel ook van toepassing is in de gewone natuurgebieden van het gewestplan. Dat is veel erger. Hoe dit te rijmen valt met een Vlaams beleid inzake de uitbouw van een ecologische hoofdinfrastructuur, is mij een raadsel.

Voor ik verder ga met mijn betoog wil ik kort het oorspronkelijk doel van de opvullingsregel onderstrepen : het was de bedoeling om ten tijde van de opmaak van de ontwerp-gewestplannen bebouwing te kunnen toelaten op die percelen waarvan de eigenaar, door de ligging van het perceel tussen twee recent gebouwde woningen, op minder dan vijftig meter – geen zeventig meter dus – van elkaar gelegen, langs een uitgeruste weg, redelijkerwijze kon verwachten dat hij bouwgrond in bezit had. Het gewestplan kon immers – en dat was de motivering – niet alle bebouwing van de agrarische zone intekenen. Tevens was het niet de bedoeling om alles tot in de kleinste details te regelen op dit planningsniveau. In een volgende fase zouden de gemeenten trouwens via de aanduiding van zogenaamde afwerkingsgebieden in bijzondere plannen van aanleg, de meer verfijnde ordening van hun grondgebied kunnen regelen. De opvullingsregel moet dus in zijn tijdscontext gezien worden : het was een middel om in de fase van het ontwerp het aanlegplan met een zekere flexibiliteit en met inachtneming van de bestaande feitelijke situatie toe te passen. Het opvullen met bebouwing tussen twee huizen, die gebouwd werden na het vastleggen van het gewestplan, overschrijdt dus duidelijk de oorspronkelijke idee van deze stedenbouwkundige regel. In het arrest van de Raad van State de Roo, nummer 29.651 van 24 maart 1988, werd nogmaals, in navolging van het arrest Eikendale

nummer 21.384 van 11 september 1981, gesteld dat de wijzigingen die het koninklijk besluit van 13 december 1978 voor het Vlaams Gewest aan het koninklijk besluit van 1972 heeft aangebracht, in Vlaanderen geen toepassing mogen vinden, omdat het openbaar onderzoek van de verschillende Vlaamse gewestplannen vóór de datum van deze wijziging beëindigd was. De gewijzigde spelregels van 1978 werden dus niet onderworpen aan het openbaar onderzoek en aan de raadplegingen, zoals voorzien in artikel 9 van de organieke wet op de stedenbouw. Dit houdt dus in dat de juridische basis, waarop de opvullingsregel ten uitvoer wordt gelegd, zeer wankel is en dat het hantieren van de zeventig metergrens voor de bevoegde administratie in feite een onmogelijke opgave is geworden. Op deze juridische weg wil ik niet verder doorgaan, maar ik wil kort een aantal terreinervaringen in verband met de toepassing van deze opvulregel aankaarten.

Volgens de toelichting bij artikel 11, dat de inrichting van de agrarische zone regelt, moet men bij het oprichten van een nieuwe bedrijfswoning de verbintenis aangaan om de bestaande woning af te breken of ze in de bedrijfsruimte te integreren. In de praktijk gebeurt dit niet want, denk even snel na : door het feit dat de woning een huis geworden is, kan men in de toekomst de opvulregel misbruiken.

Ik wens hier ook nog te vermelden dat via artikel 78 van het mini-decreet in de agrarische zone alle woningen zeer snel tot huis kunnen worden omgevormd waardoor de gebruikswijziging een feit wordt. In toepassing van artikel 79 zijn er daarenboven een aantal gemeentebesturen in Vlaanderen van overtuigd dat de dertig meter voor uitbreiding bij de zeventig meter geteld moet worden. Het begrip huizengroep kan aldus worden uitgerekt tot honderddertig meter. Zo kan in toepassing van het mini-decreet, een stal zeer snel met een aantal meubeltjes worden ingekleed, om op die manier tot opvulling over te gaan. Er is mij een zaak bekend waarbij een landbouwer, die schijnbaar de keuze bezat om een woning of een huis te bouwen, onderhandelingen aanknoopte met de na-

bijgelegen eigenaars om te vernemen welke van zijn burens het meest zouden willen bijdragen aan de bouw van zijn bouwsel om binnen de zeventig meter grens te vallen.

Ik verduidelijk dit even : in het mini-decreet Akkermans staat dat de bestaande woning mag worden uitgebreid met 30 ten honderd. Als men dat in de breedte toepast en die regel van zeventig meter langs de weg hanteert – die zeventig meter zijnde de opvullingsregel voor de afstand tussen twee huizengroepen, wat dat ook moge zijn, want dat begrip betwist ik juist – kan men al rekening houden met de mogelijke uitbreiding van de burens om te zeggen dat het in de toekomst zeventig meter zal zijn, hoewel het nu nog honderddertig meter is. Een dergelijke zaak is mogelijk met deze tekst. Dat is een spitstechnologische berekening die verder reikt dan wat thans onderzwen wordt. Zo kan, in toepassing van het mini-decreet, deze regel totaal ondergraven worden.

Vermits in Vlaanderen reeds een lint van ongeveer driehonderd kilometer landelijk woongebied bestaat, is het voor de bevoegde overheid aanvaardbaar om vanuit sociaal en menselijk oogpunt een vergunning in de agrarische zone toe te staan. Ik zou zeggen : dit is menselijk, makkelijk en electoraal lonend. Met deze praktijk van de verruimde interpretatie van dit uitzonderingsartikel, bereiken we echter op het terrein dat de agrarische zone steeds verder tot een semi-residentiële zone wordt uitgebouwd. Deze evolutie, die langs verschillende Vlaamse wegen kan worden waargenomen, is echter in strijd met het oorspronkelijke opzet van dit artikel. Dit beleidsproces van laissez-faire leidt aldus tot het zogenaamde structureel aangetaste landbouwgebied, dat op zijn beurt weerom de basis vormt om verder op te vullen. Op deze manier wordt de open ruimte steeds verder in stukjes gecompartmenteerd en moeten de landbouwegen uiteindelijk aan hun nieuwe woonfunctie aangepast worden.

Door het aldoor maar creëren van deze linten, bovenop de driehonderd km landelijk woongebied, hebben we mede de structurele basis voor het

Timmermans

fileprobleem gelegd. Tevens is het onmogelijk om met de bestaande, vervaagde ruimtelijke structuur in Vlaanderen een efficiënt, snel en betaalbaar openbaar vervoer te organiseren. De aanleg van rioleringen in het kader van het waterzuiveringsprogramma bijvoorbeeld, wordt hierdoor nagenoeg onbetaalbaar en het verklaart bovendien waarom zoveel zuiveringsinstallaties onder hun capaciteit draaien. Het is dan ook meteen duidelijk waarom het rendement van de Vlaamse postman, structureel gezien, moet achterblijven ten opzichte van zijn Nederlandse collega. Men kan zich in het licht van deze evolutie afvragen wat het rendement is van de miljoenen gemeenschapsgelden, die door dezelfde Gemeenschapsminister in het kader van het beleid inzake de stadsherwaardering ter beschikking worden gesteld. Indien, zoals u in het Knack-interview vaststelt, de gewestplannen ertoe leiden dat de steden uitdeinen, dan moet u de passende conclusies trekken en de opvullingsregel – die u trouwens zover ik kan inschatten correct uitvoert – afschaffen. Ik aanvaard echter niet, wat u feitelijk bedoelde met uw antwoord in Knack-magazine, namelijk dat de toepassing van de gewestplannen klaarblijkelijk een probleem is dat niet mag of kan worden aangepakt door de Vlaamse overheid. Ik zou dan ook willen vragen hoe u, mijnheer de Gemeenschapsminister, gelet op deze paradoxale inconsistente beleidssituatie, de bedreiging voor de open ruimte, de reeds vermelde afgeleide negatieve economische effecten, op korte en op lange termijn en de problemen inzake de toepassing van de opvulregel wil aanpakken.

Inzake het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden is de administratieve situatie meer dan verward. Op plenaire vergaderingen hanteren een aantal ambtenaren nog steeds de richtlijnen van het zogenaamde groene boekje dat de coördinatie regelt inzake de toepassing van de gewestplannen. Anderen zijn van oordeel dat de richtlijnen van toenmalig Minister Akkermans, zoals verwoord in het boek „Beleidsaspecten van de Ruimtelijke Ordening” nog steeds

van toepassing zijn. De omzendbrief ter zake van uw voorganger, Minister Pede, die volgens mij nog steeds van toepassing is, wordt daarenboven niet toegepast door de administratie, alhoewel hij wel verspreid is bij de ondergeschikte besturen. Recent hebt u, zeer eigenaardig, een antwoord op een parlementaire vraag, aan de bevoegde administratie overgemaakt als richtlijn. Dit antwoord regelt niets, omdat er geen verbinding wordt gelegd met de vroegere al of niet bestaande richtlijnen. Naargelang de cliënt – gemeentebestuur of bouwmaatschappij – worden dus door de ambtenaren verschillende richtlijnen gehanteerd. In het ene geval eist men een kwantitatieve verantwoording, in het andere geval volstaat een structuurplan. Trouwens, op basis van de richtlijnen vervat in de beleidsaspecten inzake ruimtelijke ordening van Akkermans, worden nog steeds bouw- en verkavelingsvergunningen verleend in woonuitbreidingsgebieden, zodat een toekomstige oordeelkundige en optimale aanleg in het gedrang komt.

Om aan deze anarchie van tegengestelde richtlijnen een einde te maken en om de niet aangesneden gebieden te vrijwaren – er is immers geen behoefte, gelet op de ruime reserves aan onbebouwde bouwpercelen in de woonzone – is een structureel ingrijpen via een omzendbrief noodzakelijk.

Mijnheer de Minister, wanneer kan zulk een globale omzendbrief worden gestuurd om het beleid inzake woonuitbreidingsgebieden aan de ondergeschikte besturen concreter te motiveren en hen uit te leggen welke de voorhanden zijnde elementen zijn ?

Een ander oud zeer is de coördinatie tussen de bouw- en exploitatievergunning. Oorspronkelijk stelde de tekst van artikel 22 in verband met de exploitatie van bedrijven waarvan de activiteit niet in overeenstemming is met de voorschriften van het plan dat, ik citeer : Een verlenging van deze termijn kan echter eventueel worden toegestaan om de exploitatie te kunnen voortzetten gedurende een periode waarvan de duur van tien jaar te rekenen vanaf de inwerking-treding van het plan of ontwerpplan

niet mag overschrijden, dit enkel met het doel de exploitanten in staat te stellen hun installaties naar een andere plaats over te brengen. In functie van deze uitdovende regeling hebben in het verleden reeds een aantal bedrijven een nieuwe locatie opgezocht.

In mijn betoog zal ik geen verdere technische details citeren, maar gewoon verwijzen naar mijn interpellatie die ik over hetzelfde onderwerp hield op 3 mei 1989. Ik heb toen twee mogelijke oplossingen aangeduid, die reeds door de Raad van State werden gesuggereerd.

Gelet op het feit dat dit probleem reeds meer dan tien jaar aan de orde is, is het de hoogste tijd, mijnheer de Minister, u nogmaals uit te nodigen eindelijk een verantwoorde wettelijke regeling voor te stellen. In 1989 hebt u trouwens terecht onderstreept dat dit probleem dringend aan een oplossing toe was. U hebt aangehaald dat u ter zake geregeld brieven ontving, ook vanwege beleidsmensen, zoals de gouverneurs, die met dit beleidsprobleem werden geconfronteerd.

Steeds in hetzelfde kader, vraag ik uw aandacht voor een aantal bedenkingen. De maatschappelijke bezorgdheid om de hinder voor de omwonenden tot een minimum te beperken vormde in de negentiende eeuw één van de peilers waarop de moderne stedenbouw is gegrondvest. Het gaat om de hinder veroorzaakt door de industrieparken.

Het is daarom wraakroepend dat men vandaag bij bedrijfsbranden merkt dat nog steeds een aantal grootschalige bedrijfscomplexen omringd zijn door woningen die zelfs tegen de muren van het bedrijf aangebouwd zijn. Ik vind het persoonlijk schandelijk dat het na tweehonderd jaar stedenbouwkundige ervaring in Vlaanderen nog steeds niet mogelijk is om zijn inwoners de aangename en veilige woonomgeving te bezorgen waarop zij recht hebben.

De problematiek in verband met de uitvoering van artikel 22 illustreert mijn inziens treffend dat er binnen de ruimtelijke planning veel te weinig aandacht besteed is aan de uitvoering

Timmermans

en de uitwerking van de verschillende plannen, via een efficiënt grondbeleid. Dit is immers het geëigende instrument. De ruimtelijke ordening heeft zich in het verleden al te veel beperkt tot het louter vastleggen van een aantal bestemmingen met daaraan gekoppeld enkele summiere voorschriften die na een aantal jaren, vermits een duidelijk operationeel uitvoeringsplan niet bestond, onuitvoerbaar blijken te zijn.

Ook bewijst de geschetste problematiek dat er een sterke samenhang bestaat tussen het ruimtelijk beleid en het milieu-hygiënisch beleid. De gebruiksmogelijkheden van de ruimte worden immers mede bepaald door de milieu-hygiënische kwaliteit ervan. Door het nemen van een aantal milieu-hygiënische maatregelen kan deze kwaliteit in positieve zin worden beïnvloed. Omgekeerd kan het geven van een bepaalde bestemming aan een gebied grote gevolgen hebben voor de kwaliteit van dat gebied en zijn omgeving.

In het milieubeleid ligt in eerste in-

stantie echter de nadruk op het voorkomen van milieuverontreiniging, door middel van bestrijding aan de bron. Door de milieuproblemen aan de bron te bestrijden wordt de taak van de ruimtelijke ordening, namelijk het zoeken van een optimale situering van objecten en bestemmingen ten aanzien van elkaar, minder moeilijk. In aanvulling hiervan kan een ruimtelijk beleid op zichzelf voor een gunstiger locatie van een aantal activiteiten en tot een vermindering van de milieubelastingen bijdragen.

Graag bekam ik een antwoord op volgende vraag : hoe denkt de Minister op korte en lange termijn het probleem van de zonevreemde hinderlijke inrichtingen aan te pakken ?

In de voorgaande beschouwingen hebben wij reeds enigszins gezinspeeld op het mini-decreet. Zelfs na het vierde uitvoeringsbesluit blijft het mini-decreet voor mijn fractie moeilijk aanvaardbaar. Het toelaten van allerlei afwijkende gebruikswijzigingen en de mogelijkheden tot her- en verbouwen in natuur- en landbouwgebieden, tasten in feite de essentie

van de planningsvoorschriften aan en verhinderen het optimaal ruimtelijk functioneren van de zwakkere functies. Zelfs zonder het mini-decreet worden er vergunningen verleend die de verschillende aanlegplannen tot een juridische schijnrealiteit degraderen. Het is dus dringend nodig dat het beleid inzake de verlening van de vergunningen opnieuw dient voor de uitvoering van de verschillende plannen.

Het is dan ook totaal uitgesloten dat de Gemeenschapsminister de bepalingen van het vierde uitvoeringsbesluit zou versoepelen.

Naar ik verneem – maar het is maar van horen zeggen – zou het kabinet dit willen overwegen. Er werd een fotoreportage gemaakt om aan te tonen dat een aantal toestanden, op basis van het vierde uitvoeringsbesluit, niet zouden kunnen worden vergund. Nogmaals, ik vernam dat de gefotografeerde toestanden voor de helft zouden slaan op bouw misdrijven die niet in aanmerking zouden kunnen komen voor een vergunning in het kader van het mini-decreet.

Kan ik van de Gemeenschapsminister een antwoord bekomen op deze simpele vraag : overweegt hij de verdere versoepeling van het mini-decreet, op basis van bijvoorbeeld een vijfde uitvoeringsbesluit ?

De manier waarop op dit ogenblik de bijzondere plannen van aanleg worden misbruikt is ronduit schandalig : op de meest arbitraire manier wordt her en der in belangrijke mate van het gewestplan afgeweken. Het is dringend noodzakelijk dat de Minister op basis van het desbetreffende advies van de Raad van State, het arrest Steeno en de gevestigde rechtspraak van de Raad in deze materie, inzake de hiërarchie van de plannen van aanleg, éénduidige richtlijnen oplegt aan zijn administratie. In het kader van de werkzaamheden van een interkabinettenwerkgroep werden deze principes van de Raad van State verder inhoudelijk uitgewerkt. De inhoud is dus al bepaald, u moet slechts aan de administratie de opdracht geven om deze omzendbrief uit te schrijven.

Mijn vraag is of u dat echt zal doen.

C'etne-tlsclzupsunit-ister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting L. Wulthuis (PVV) weerlegde de kritiek op het liberaal beleid inzake ruimtelijke ordening zoals het door hemzelf en zijn voorgangers J. Pede en E. Beysen sinds 1985 gevoerd wordt

Timmermans

Volgens ons moet dit, omdat wanneer deze omzendbrief bij de Vlaamse gemeenschapsbesturen zal toekomen, met een duidelijke termijn aan de bron kan worden opgetreden.

Thans kom ik tot de hypotheek van de planschade. Deze verklaart voor een groot deel het huidige immobilisme inzake ruimtelijke ordening in Vlaanderen. Deze hypotheek moet dringend worden gelicht. Het is niet de taak van de SP om hier uiteen te zetten hoe dit kan. We willen de Minister gewoon verwijzen naar de verschillende oplossingen, zoals gesteld in de verschillende voorstellen van decreet tot wijziging van de bestaande wet op de stedenbouw en de ruimtelijke ordening. Essentieel is echter dat dringend de belangen van het Vlaams Gewest beter worden behartigd worden in deze rechtszaken dan nu het geval is. Mag ik vragen aan de Gemeenschapsminister om me mee te delen welke maatregelen hij zal nemen om de belangen van het Vlaams Gewest beter te verdedigen ?

Mijnheer de Minister, mijn spreektijd is opgebruikt : ik meen, niettegenstaande het feit ik niet alle punten heb kunnen ontwikkelen, dat ik toch een aantal vragen tot u heb kunnen richten. Ik verwacht dan ook een positief antwoord.

De Voorzitter : De Gemeenschapsminister voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting heeft het woord.

Minister L. Walt Niel (op de tribune) : Ik dank de heer Timmermans voor de subtiele attentie ter gelegenheid van het lustrum van vijf jaar liberaal beleid inzake ruimtelijke ordening. Hij heeft mij immers bedacht met een interpellatie, die wellicht de begrotingsbesprekingen zal verkorten.

Mevrouw N. Maes : U mag een tournee générale geven !

Minister L. Walt Niel : Mevrouw, ik heb enkel de bedenking gemaakt betreffende het vijfjarig liberaal beleid inzake ruimtelijke ordening. Niemand heeft er echter aan gedacht van ooit de twintig jaar CVP-aanwezigheid op Ruimtelijke Ordening met

één of andere lofbetuiging te bedenken.

Er waren toch achtereenvolgens volgende CVP-excellenties : de heren Akkermans, Eyskens, Dhoore. Dit is dus een ganse reeks : wij zullen dus nog vele jaren nodig hebben om evenzeer te presteren ! **(Applaus)**

Dit gezegd zijnde, kom ik tot de grond van de zaak.

De beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve kondigde het hiernavolgende initiatief aan tot opstelling van een decreet inzake de ruimtelijke ordening :

De wet van 29 maart 1962 inzake de ruimtelijke ordening en de stedenbouw zal worden herwerkt tot een decreet. De belangrijkste principes hiervan zullen zijn :

- de versterking van de rechtszekerheid ;
- dynamische planning en uitvoering op gedecentraliseerde wijze, onder de verantwoordelijkheid van de drie bestuursniveau's (gewest, provincie, gemeente) ;
- een ruime uitwerking van de inspraak en de participatie van de bevolking op alle bestuursniveaus ;
- het creëren van nieuwe mogelijkheden inzake grond- en pandenbeleid, om te komen tot een maximale vrijwaring van de open ruimten, door prioriteit te geven aan inbreiding ;
- de ecologische en stedenbouwkundige aspecten moeten gelijkwaardig en gelijktijdig in rekening worden gebracht ;
- een billijke oplossing voor de planschade en de meerwaarde.

Op 17 januari 1990 heb ik een ontwerp van decreet inzake de ruimtelijke ordening neergelegd bij de Vlaamse Executieve, waarbij binnen mijn beleidsdoelstellingen en rekening houdend met bovengenoemde principes, voor vele actuele knelpunten een oplossing wordt voorgesteld.

Ik kan dan ook de insinuatie niet terugvinden in de beleidsverklaring dat het de bedoeling zou zijn spitsvondi-

ge ministeriële en administratieve handelingen decretaal op punt te stellen. Het geacht lid zal er wel van op de hoogte zijn dat kabinetten en administraties geen wetgevende bevoegdheid hebben.

De Vlaamse Executieve stelde een werkgroep samen die zich over het ontwerp van decreet diende te buigen. Deze werkgroep kwam zesmaal bijeen. Mijn illusie over de doelstellingen van het regeerakkoord werden tot brandhout herleid. Omwille van de vele tegenstellingen en de formeel tegenstrijdige standpunten die over de inkadering van bovengenoemde principes werden ingenomen, kon de werkgroep tot dusver nog niet tot conclusies komen.

Inzake dit ontwerp van decreet werden door andere partijen blijkbaar niet alle principes en stellingen aangenomen. Wij zullen dus een nieuwe procedure starten, in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting en universiteitsprofessoren, alsook externe deskundigen, om te trachten tot een oplossing te komen.

De Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (VLACORO) werd bij besluit van 26 oktober 1983 ingesteld door de Vlaamse Executieve.

Sinds 1986 kwam VLACORO om mij niet bekende redenen niet meer samen. Overeenkomstig artikel 5 van voornoemd besluit, zetelt de Commissie nog altijd in haar vroegere samenstelling. Gezien VLACORO haar taak blijkbaar niet wenst op te nemen, vind ik het niet opportuun nu tot een hernieuwing van de samenstelling over te gaan, des te meer daar in mijn ontwerp van decreet inzake de ruimtelijke ordening voor VLACORO nieuwe taken en een andere samenstelling zijn voorzien.

Wellicht zal binnen drie, zes of acht maanden een decreet tot stand komen dat aan bedoelde commissie een andere opdracht en een andere samenstelling zal geven.

Wat het Ruimtelijk Structuurplan voor Vlaanderen betreft – een tweede aandachtspunt – werd in het begin van de jaren tachtig het initiatief genomen om voor Vlaanderen een algemeen structuurplan uit te

Waltiel

werken. Een belangrijk uitgangspunt vormde de eerste en de tweede conceptnota, opgesteld door een groep externe deskundigen, waaraan onder meer universiteitsprofessoren hebben meegewerkt. De idee in verband met een structuurplan werd verder concrete vorm gegeven door een rapport, dat bestond uit drie delen : een probleemstellingsnota, een doelstellingennota en een voorstel tot structuurplan.

Dat rapport werd opgesteld door de administratie, in samenwerking met de externe studiegroep.

Vervolgens werden diverse structuurschema's in de verschillende ruimte-behoevende sectoren uitgewerkt. Het betreft : het structuurschema huisvesting, waarvan de tweede fase reeds werd uitgewerkt ; het structuurschema recreatie ; het structuurschema landbouw en het structuurschema energie.

In 1989 werd het opzet van het ruimtelijk structuurplan uitgewerkt door verdere deelstudies. In dit verband zijn te vermelden : de actualisatie van het structuurplan voor Vlaanderen (globale benadering) ; en het structuurschema verzorging en socio-culturele voorzieningen.

Tevens werd een studie uitgewerkt met betrekking tot een interactieve survey voor het Vlaams Gewest. Het betreft een studie die gebruik maakt van informaticamodellen.

Voor 1990 wordt de uitwerking van het initiatief verder voorzien door een studie „Vlaanderen, nieuw ruimtelijk kruispunt in West-Europa”. In het kader van het Ruimtelijk Structuurplan voor Vlaanderen wordt momenteel nog gedacht aan verdere onderzoeken en studies, zoals bijvoorbeeld een structuurschema zeehavens.

De aandacht kan worden gevestigd op het feit dat het om een structuurplanningsproces gaat, met andere woorden een initiatief dat continu is en nooit op zichzelf zal leiden tot een bodembestemmingsplan in de zin van eindtoestandsplan. Dit neemt niet weg dat op bepaalde tijdstippen een

document ten behoeve van het beleid aan de orde moet komen. Het hogergegenoemd document Structuurplan Vlaanderen – anno 1985 – alsmede het te verwachten document betreffende het actualiseren ervan, behoren tot deze categorie.

Een derde aandachtspunt betreft de gewestplannen. Wanneer de woonzone op het gewestplan is voorzien, is niemand bij machte te verklaren dat in deze zone niet mag worden gebouwd. Het gewestplan kan dus niet eigenmachtig optreden. Inderdaad, het gewestplan is nog altijd een statisch gegeven en wanneer op het gewestplan lintbouw is voorzien, blijft dit zo. Toch moet worden gesteld dat de gewestplannen ertoe hebben bijgedragen een groot deel van ons grondgebied te vrijwaren tegen wildbouw. Men kan zich de vraag stellen hoe Vlaanderen er zou uitzien indien er geen gewestplannen waren geweest. Alleen reeds vanuit deze invalshoek kan men stellen dat de gewestplannen zinvol zijn geweest, zelfs met de onvolmaaktheden die eraan zijn verbonden.

Onlangs vloog ik in een helicopter over Vlaanderen om de problematiek inzake het grind en de pretparken in het Maasgebied ter plekke te bekijken. Uit de lucht gezien is Vlaanderen als een groot dorp. Men kan inderdaad geen vijfhonderd meter of één kilometer verder kijken of men ziet wel een gebouw, een hoeve, een schuur, een lintbebouwing of een dorp.

Op de concrete vragen kan ik het volgende antwoorden : ten eerste, wat de gewestplannen en hun aanschaf betreft. Dat de gewestplannen moeten kunnen worden aangeschaft is een optie die reeds van in het begin werd genomen. De gewestplannen werden gedrukt en aan een zeer redelijke prijs te koop gesteld : vijfhonderd frank voor een set van één gewestplan, waarvan de kostprijs ongeveer vijfduizend frank was. De voorraad exemplaren van diverse gewestplannen is uitgeput. Dat geldt onder meer voor het gewestplan Halle-Vilvoorde. Het herdrukken stelt daarenboven problemen. De gewestplannen zijn immers meer dan tien jaar oud en een aantal aspecten hebben het

herdrukken doorkruist. De gewestplannen werden op verschillende plaatsen door de Raad van State vernietigd. Op die plaatsen bestaat derhalve het gewestplan niet meer. Op andere plaatsen werd het gewestplan om één of andere redenen herzien door de uitvoerende macht – vroeger de nationale overheid, thans de Executieve – of door de gemeenten via BPA's.

Momenteel zijn er achtenveertig herzieningen in een min of meer gevorderd stadium. Men kan dus niet zomaar een oorspronkelijk gewestplan, anno 1980, of van vroeger, herdrukken.

Het is nuttig dieper in te gaan op de problematiek van het herstel van het gewestplan. Voor de gedeelten die vernietigd werden door de Raad van State, werden door het bestuur reeds meerdere initiatieven genomen. In de aan u overgemaakte tekst leest u het relaas van de gevolgde procedure bij de gedeeltelijke vernietiging van het gewestplan Veurne-Westkust waarbij, in overleg met het auditoraat van de Raad van State, werd overeengekomen om de klachten te groeperen. Verder geef ik een overzicht van de gebeurtenissen in het dossier Leuven Halle-Vilvoorde.

Inmiddels werden voor andere gewestplannen eveneens, maar sporadisch, niet meer systematisch en gegroepeerd in de tijd, arresten geveld. De redenen van vernietiging van het gewestplan waren zeer verscheiden en uiteenlopend, zodat de juridische problematiek rond de wijze van rechtsherstel opnieuw werd gesteld. De reorganisatie van de administratie in het kader van de regionalisatie en het verloop van het personeel was niet altijd van aard om een gemakkelijke doorstroming van documenten en adviezen mogelijk te maken. Deze en andere moeilijkheden hebben ertoe geleid dat in verschillende gevallen nog geen rechtsherstel heeft plaatsgevonden.

De wijze van herstel moet dan ook geval per geval en niet systematisch gewestplan per gewestplan geschieden. Dit betekent ook dat de problemen in verband met het herdrukken scherper worden, want men kan niet

Waltiel

om de haverklap het gewestplan laten herdrukken in functie van het herstel op één plaats of de herziening op een andere plaats. Dat zou wel mogelijk zijn, maar is niet logisch of zinvol. Het zou trouwens voor de administratie enorme problemen veroorzaken. Trouwens, het personeel van de dienst Planologie is daarop niet berekend. Ik herinner eraan dat voorheen wel veertig personeelsleden werkten aan het opstellen van de gewestplannen, terwijl het nu gaat om slechts twintig personen die zich buigen over de herziening van gewestplannen, de BPA's en het verwerken van de gemeentelijke richtnota's.

Ten tweede, wat de gemeentelijke richtnota's betreft, de gemeentelijke richtnota's zijn bedoeld – men heeft hieraan een verkeerde interpretatie gegeven – om de uitvoering van de gewestplannen, nagenoeg tien jaar nadat ze werden afgekondigd, te kunnen evalueren. Ik heb herhaaldelijk in antwoorden op interpellaties, mondelinge vragen in plenaire vergadering en tijdens commissiewerkzaamheden verklaard dat het tijdstip waarop de gemeentelijke richtnota's werden bekendgemaakt, namelijk net voor gemeenteraadsverkiezingen, sommigen er wellicht toe heeft aangezet om te beweren dat de richtnota's waren bedoeld om een algemene herziening van de gewestplannen door te voeren. Daar is geen sprake van. De gemeentelijke richtnota's zijn integendeel bedoeld als een informatiebron zodat men bij de diverse gemeenten kan nagaan in hoeverre de gewestplannen werden uitgevoerd. Vergeten wij niet dat die gewestplannen toch vijftien jaar oud zijn. Dan kan men ook de eventueel vastgestelde anomalieën rechtzetten. Verder kent men dan de wensen van de betrokkenen waarmee men bij het opstellen van latere gewestplannen rekening kan houden.

Tevens kunnen zij een idee geven van de problemen die zich stellen bij de gemeenten ten aanzien van een aantal aspecten die niet konden voorzien worden ten tijde van de opmaak van de gewestplannen. Uiteraard gaat het hier om aangelegenheden die het ge-

meentelijk vlak overstijgen. Lokale problemen dienen immers via de geëigende weg worden opgelost.

De gemeentelijke richtnota's worden momenteel onderzocht door de Planologische Dienst van het bestuur van de Ruimtelijke Ordening. Dit gebeurt systematisch en opeenvolgend, hoewel archaisch. Destijds heb ik de Executieve gevraagd mij de nodige kredieten voor informatica-middelen om de gegevens van de gewestplannen te verwerken ter beschikking te stellen. Men heeft die kredieten niet toegekend. De dienst moet dus zoals in 1914 de gegevens uit de gemeentelijke richtnota's halen, dus met kruisjes en kolommen. Het zal dus wel langer duren, wat niet betekent dat een dergelijke werkwijze niet tot resultaten kan leiden.

Ten overstaan van de voorstellen van de gemeenten met betrekking tot problemen van louter plaatselijk belang, wordt als visie aangenomen dat dergelijke problemen niet kaderen binnen het opzet van de gemeentelijke richtnota's. Problemen van louter plaatselijk belang kunnen aldus hun beslag krijgen door een gemeentelijk initiatief, bijvoorbeeld door een BPA, dit uiteraard voor zover een plaatselijke aanpassing door middel van dergelijk, gemeentelijk aanlegplan, planologisch verantwoord is.

Daarbij rijst de vraag hoe men met een BPA, een plan van ondergeschikte orde, een gewestplan – wat zich op een hoger niveau situeert – kan wijzigen. Daarvoor moet aan drie voorwaarden, bepaald door de Raad van State, worden voldaan. Ten eerste, er moet worden aangetoond dat de bestemming in het gewestplan achterhaald of niet meer verwezenlijkbaar is; ten tweede, moet worden aangetoond dat de nieuwe voorgestelde bestemming beantwoordt aan een werkelijke behoefte en tenslotte ten derde, moet worden aangetoond dat de voorgestelde nieuwe bestemming op die plaats, door de gemeente voorgesteld, moet worden verwezenlijkt. De gevallen moeten bijgevolg concreet worden omschreven.

Ten derde, wat het beleid inzake ruimtelijke ordening betreft. De prin-

cipes inzake de ruimtelijke ordening werden in de beleidsverklaring van 14 februari 1989 opgenomen. Daarin worden de belangrijke opties ter zake vermeld. Inmiddels zal het wel voor eenieder duidelijk zijn dat de door de interpellant vermelde beleidsdoelstellingen niets nieuws brengen. Inderdaad, ons huisvestingsbeleid is in de eerste plaats op inbreiding, renovatie en sanering gericht, in plaats van op uitbreiding en het scheppen van nieuwe bouwgronden, wat ik herhaaldelijk publiekelijk heb verkondigd. Trouwens, de genomen maatregelen bewijzen dat eens te meer.

Zoals de interpellant heeft opgemerkt, zijn er voorwaarden verbonden aan het bepalen van nieuwe woonuitbreidingsgebieden. Men gaat onder meer na of er een tekort is aan woongelegenheden en weegt af, naargelang het aantal leegstaande huizen en verkrotte woningen, of het al dan niet beter is eerder te saneren en in te breiden dan wel uit te breiden. Het is evident dat onze schaarse groene ruimte moet worden bewaard, principe waar wij volledig achter staan. Daarbij laat ik opmerken dat niet elke gemeente over een industrieterrein, een glofterrein, een pretpark of een op- en afrit van de autosnelweg moet beschikken.

Wat de opvullingsregel betreft, hier wil ik vooraf benadrukken dat deze een uitzonderingsregel is en blijft. Omdat deze bepalingen, zoals trouwens de overige bepalingen van dit koninklijk besluit, zeer algemeen zijn, werd geleidelijk, naarmate de problemen in verband met de toepassing van de gewestplannen in concreto gevallen aan de orde kwamen, een toelichting uitgewerkt.

Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een toelichtingsnota welke als brochure door het hoofdbestuur werd uitgewerkt, getiteld „Toelichting bij het koninklijk besluit van 28 december 1972, document 790803”. Het betreft een richtnota die door de administratie bij de beoordeling van concrete gevallen wordt gehanteerd. Vermits deze toelichting niet door de Executieve werd goedgekeurd, heeft ze geen reglementaire, doch wel een administratieve waarde.

Waltiel

Door het gebruik sinds een tiental jaar hebben de richtlijnen, vervat in de toelichting, een soort administratieve rechtspraak binnen de administratie doen ontstaan. Dit neemt niet weg dat aan deze toelichting niet de waarde van een reglement of een norm kan worden toegekend. Hiertoe is het immers nodig dat een beleidsverantwoordelijke instantie deze toelichting als reglement aanneemt. Het gevolg is dat de beleidsverantwoordelijken niet uitdrukkelijk door deze toelichtingsnota zijn gebonden.

De heer Timmermans pleit voor het afschaffen van de opvullingsregel, maar de situaties die zich in de praktijk voordoen zijn soms zo verscheiden, dat het niet mogelijk is alle gevallen te voorzien. Bovendien voorzien de bepalingen van artikel 23, zoals de overige bepalingen, een zekere marge van appreciatie. Het was blijkbaar de bedoeling van de toenmalige wetgever de mogelijkheid open te laten om elk geval afzonderlijk te evalueren, rekening houdend met de specifieke gegevens van tijd en plaats.

Mijnheer Timmermans, wanneer ik bouwvergunningen dien te behandelen en wanneer hierbij de opvullingsregel ter sprake komt, houd ik mij meestal streng aan de afstand van zeventig meter. Het hoofdcriterium zou niet de afstand mogen zijn, maar wel de goede ruimtelijke ordening. In sommige gevallen zou men bijvoorbeeld de ruimtelijke ordening veel beter dienen door de eerbiediging van een afstand van zeventig of tachtig meter dan door een opvulling toe te laten tussen twee gevels die vijftig meter van elkaar zijn verwijderd. Het is dus zeer moeilijk om een algemene regel vast te stellen. Daarom liet de wetgever destijds een bepaalde appreciatie toe.

Dit veronderstelt ook dat men op het ogenblik van de beslissing met betrekking tot een concreet geval, bijvoorbeeld anno 1990, moet beschikken over de informatie inzake het gebruik en de bestemming van de gebouwen waartussen de bedoelde grond gelegen is, op het ogenblik dat het ontwerp-gewestplan of het ge-

westplan in werking is getreden. Dit veronderstelt een nauwkeurige inventaris omtrent het gebruik en de bestemming van de gebouwen tien of vijftien jaar geleden. Inderdaad, de gebouwen moeten dateren van vóór de inwerkingtreding van het gewestplan. Dit probleem zal in de toekomst nog scherper rijzen; inderdaad, hoe ouder de gewestplannen, hoe meer de kennis omtrent de situatie op het ogenblik van hun inwerkingtreding vervaagt. Het komt ons voor dat aan de aanvrager bezwaarlijk de bewijslast kan worden opgelegd dat de huizen, waartussen zijn grond gelegen is, louter residentiële woningen waren op het ogenblik van de inwerkingtreding van het ontwerp-gewestplan of gewestplan. De aanvrager kan niet altijd weten of zijn buurman daar al twintig of vijftientwintig jaar is gevestigd, noch of het vroeger al dan niet ging om een bedrijfsgebouw. De bewijslast is dus moeilijk te aanvaarden voor de aanvrager.

Anderzijds beschikt de administratie niet over de middelen om de juiste situatie van een vijftiental jaar geleden te achterhalen. Het probleem rijst hoofdzakelijk ten aanzien van de agrarische of half-agrarische constructies van weleer, zoals bijvoorbeeld de boerderijen en hoeven gelegen langs een straat waar nog andere woningen staan. Het is niet altijd te achterhalen op welk tijdstip deze huizen een louter residentiële functie hebben gekregen. In geval van twijfel is het een algemeen aanvaard principe het voordeel van de twijfel te laten aan de betrokkene.

Ten aanzien van de woningen die in overweging kunnen worden genomen voor de toepassing van de opvullingsregel, vermeldt de hogergenoemde toelichtingsnota dat ook de materieel nog niet verwezenlijkte huizen, welke ingevolge een BPA of een goedgekeurde verkaveling kunnen worden opgericht, in rekening mogen worden gebracht. Het is in deze optiek logisch rekening te houden met de nieuwe situatie die ontstaat bij de inplanting van vervangingswoningen, die in toepassing van het decreet van 28 juni 1984, het zogenaamde mini-decreet, kunnen worden opgericht.

De heer Timmermans sprak ook over de woonuitbreidingsgebieden. Ook voor dit probleem werd een toelichting uitgewerkt, zij komt voor in de hogergenoemde toelichtingsnota, document 790803.

Na de richtlijnen van 1980 is een handleiding tot stand gekomen met betrekking tot het benutten van de woonuitbreidingsgebieden. Het gaat om een nota van de toenmalige Staatssecretaris bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening, de heer Akkermans, die op 25 februari 1980 door het Vlaamse Ministerieel Comité werd goedgekeurd. Gelet op het belang, werd deze problematiek opgenomen in een brochure getiteld „Beleidsaspecten van de Ruimtelijke Ordening”. Deze beleidslijn werd nadien aangepast en aangevuld met een tweede nota, welke op 3 augustus 1981 door de Vlaamse Executieve werd goedgekeurd.

Er is geen fundamentele tegenstrijdigheid tussen de richtlijnen vervat in de toelichtingsnota van 3 augustus 1979 en de nota's van 25 februari 1980 en 3 augustus 1981, goedgekeurd door de Vlaamse Executieve.

Op 25 januari 1988 introduceerde de toenmalige Gemeenschapsminister Pede een aantal verduidelijkingen betreffende deze materie. Het ging niet om een omzendbrief, die naar de vorm door de Vlaamse Executieve moet worden goedgekeurd. Voor meer uitleg inzake het algemeen opzet van de maatregelen, inzake woonuitbreidingsgebieden en de concrete specifieke toestanden die zich hier kunnen voordoen, onder meer in verband met de kleine gevallen en de restgevallen, verwijs ik naar mijn uitgebreid antwoord op de schriftelijke vraag nummer 158 van 14 mei 1990, gesteld door onze collega, de heer Desutter.

Ik kom dan tot het volgende punt, met name de coördinatie tussen de bouw- en exploitatievergunningen. Er kan inderdaad een anomalie worden vastgesteld tussen de bepalingen van het decreet van 28 juni 1984 enerzijds en de bepalingen van artikel 22 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 anderzijds. Volgens het hogergenoemd decreet kunnen de

Waltiel

bedrijven waarvan de activiteiten niet in overeenstemming zijn met de bestemming van het gebied voorzien in het gewestplan uitbreiden tot 100 ten honderd van het bestaande volume. Volgens de bepalingen van artikel 22 mag de exploitatie van bedrijven die onder toepassing vallen van de wetgeving op gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven en waarvan de activiteit niet in overeenstemming is met de voorschriften van het gewestplan, slechts worden voortgezet tot afloop van de termijn bepaald in de exploitatievergunning. Daar de toepassing van één reglementering deze van een andere reglementering niet uitsluit, komt men tot de paradoxale toestand dat een zonevreemd bedrijf eventueel kan uitbreiden, maar dat de exploitatie van deze bedrijfsgebouwen maar mogelijk is voorzover ze passen in de bestaande exploitatievergunning van het bedrijf. Nieuwe exploitatievergunningen kunnen, volgens de bepalingen van artikel 22, niet worden toegestaan. Opgemerkt weze dat artikel 22 in feite geen betrekking heeft op een aangelegenheid van de ruimtelijke ordening. Artikel 22 is een zonevreemd artikel in de wetgeving op de stedenbouw. Dit artikel handelt over exploitatievergunningen. Deze worden beheerd door de milieuwetgeving. De Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening is niet bevoegd voor dergelijke exploitatievergunningen. Hij kan dan ook bezwaarlijk enig initiatief nemen om de bepalingen van de wetgeving op de gevaarlijke en hinderlijke bedrijven te wijzigen of aan te passen. Dit is een aangelegenheid, die haar beslag zal moeten krijgen bij de opstelling van het nieuwe decreet inzake ruimtelijke ordening en zulks in nauwe samenwerking met de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, bevoegd voor de exploitatievergunningen.

Inzake de diverse beleidspunten behandel ik in de eerste plaats de industriegebouwen in woonzones. Ten aanzien van de bemerking dat grootschalige bedrijfscomplexen nog steeds omringd zijn door woningen, kan worden opgemerkt dat het precies de bedoeling van het beleid inzake ruimtelijke ordening is bedrijven

te lokaliseren in daarvoor geschikte zones, zoals industriezones, zones voor ambachtelijke bedrijven, zones voor dienstverlening. Dit streven binnen de ruimtelijke ordening kan echter toestanden, die sinds ontelbare jaren bestaan en vaak historisch gegroeid zijn, niet ongedaan maken. Men bouwde vroeger woningen rond de fabriek en niet omgekeerd. Ik raad éénieder aan eens te gaan kijken naar Tessenderlo of naar de gewezen mijnctés. Daar is werkelijk zeer zware industrie gevestigd midden in de woongebieden. Ook de mijnwerkerswoningen werden letterlijk rond de mijnen gevestigd.

Stedenbouw en ruimtelijke ordening moeten op lange, soms vrij lange termijn worden gezien. Wij hebben niet, zoals de interpellant beweert, tweehonderd jaar stedenbouwkundige ervaring. Het stedenbouwkundig beleid, die naam waardig, is pas begonnen na de tweede wereldoorlog met het regentsbesluit van 1946, de gemeenten ertoe aanzettend een stedenbouwkundig regime aan te nemen, en over te gaan tot het opstellen van APA's en BPA's. Tot in 1962 deed men in steden en gemeenten, die hierop niet ingegaan waren, eenvoudigweg zijn zin. Bovendien is, zoals hoger gesteld, het probleem gebonden aan de materie van de exploitatievergunningen, een aangelegenheid welke behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting. De aanpak van de zonevreemde hinderlijke inrichtingen is, wat de activiteiten betreft, in de eerste plaats een aangelegenheid van uitbating en uitbatingvergunningen. Ik heb zulks uiteengezet in antwoord op uw interpellatie van 3 mei 1989.

Op het grondbeleid zal ik thans niet verder ingaan. Het besluit van 15 maart 1989, het zogenaamde vierde uitvoeringsbesluit, heeft, na één jaar toepassing, verschillende problemen naar voren gebracht. Twee thesissen staan tegenover elkaar. Enerzijds deze die een verstrenging van de wettelijke bepalingen nastreeft en anderzijds deze die meer rekening wenst te houden met bestaande feitelijke toestanden en met de redelijkheid. Ik beweer niet dat u onredelijk is; maar ik meen te mogen zeggen dat u wat

ver gaat door te stellen dat, ik citeer, mijn kabinet zal overwegen het vierde uitvoeringsbesluit te versoepelen. Deze gedachtenlezing gaat wat licht voorbij aan de noodzaak om iedere maatregel op zijn efficiëntie en zijn voorziene en vooral onvoorziene gevolgen te evalueren.

Uit wat wij tot dusver hebben ervaren zijn deze voorziene en onvoorziene gevolgen toch niet te onderschatten. Ik zal hoe dan ook ten gepasten tijde deze problematiek in de Executieve naar voren brengen. Ik vraag mij evenwel af op welke wijze u dat heeft vernomen. Wij maken op dit ogenblik een volledige analyse van de gevolgen van de toepassing van het vierde uitvoeringsbesluit.

Wanneer de heer Timmermans beweert te spreken in naam van de SP-fractie, dan moet ik hem toch doen opmerken dat zijn stelling haaks staat op deze van SP-Senator Willy Seeuws die in zijn schriftelijke vraag nummer 237 van 1 oktober 1990 zijn bekommernissen kond maakte, onder meer omtrent de positie van de landbouwers in de natuurgebieden welke tot een volstreekte inertie worden gedwongen door het vierde uitvoeringsbesluit.

Wat de BPA's betreft die afwijken van het gewestplan, kan worden opgemerkt dat de wetgever in deze mogelijkheid heeft voorzien in artikel 16 van de wet. Hierboven, bij de bespreking van de problematiek van de gemeentelijke richtnota's, zijn de voorwaarden vermeld onder dewelke een BPA kan afwijken van een gewestplan. Bij beslissing van de Vlaamse Executieve van 21 maart 1990 werd het huishoudelijk reglement goedgekeurd, waarbij alle plannen van aanleg welke afwijken van het gewestplan, in de eerste plaats worden bestudeerd door de administratie en de kabinettenwerkgroep, die binnen een termijn van veertien dagen haar bemerkings dienen mee te delen, waarna de uiteindelijke beslissing door de Executieve wordt getroffen. Bij beslissing van 3 oktober 1990 keurde de Vlaamse Executieve de voorlopige gedragscode goed, welke dient als referentiebasis bij de beslissingen met betrekking tot de plannen van aanleg die haar dienen te worden

Waltiel

voorgelegd. Deze code wordt, naargelang de werkzaamheden van de betreffende werkgroep, vervolledigd en verfijnd. Indien u zulks wenst kan ik u een kopij van deze gedragscode overmaken.

Wat de planschade betreft is het volgens mij normaal dat iemand die ingevolge een matiging van de overheid bepaalde schade oploopt in natura wordt vergoed om naar de vroegere toestand terug te keren, wanneer de uitspraak gebeurt op basis van artikel 37 van de wet van 29 maart 1962. Er kan ook een betaling in contanten worden gevraagd, wanneer de uitspraak gebeurt op basis van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek. Het Vlaams Gewest verdedigt zich tegen deze planschade. Het is niet omdat men bepaalde zaken niet haalt voor de rechtbank, dat men zich slecht verdedigt. De Vlaamse Executieve gaat steeds tot het bittere einde, teneinde zekerheid te hebben over de gegrondheid van de uitspraak.

De planschade afschaffen zou kunnen betekenen dat door het maken van bijvoorbeeld nieuwe plannen met bindende en verordende kracht, derden zomaar hun bestaande rechten kunnen worden ontnomen. Zou dit niet veeleer aanleiding geven tot het maken van plannen à la tête du client ? Naar mijn mening dienen de meerwaarden, ontstaan door gewestplannen, BPA's, en dergelijke, het voorwerp uit te maken van een overeenstemmende en redelijke belasting.

Bouwmisdrijven worden niet gesanctioneerd met een boete van 100.000 frank. Ofwel wordt de terugkeer tot de toestand ante geëist – dus herstel van de oorspronkelijke situatie – ofwel de afbraak. Zulks kan gepaard gaan met de toepassing van een dwangsom. Ook kan een transactie worden gesloten of kan de betaling van de meerwaarde opgelegd worden. De som van 100.000 frank die in de begroting is opgenomen, voor de verplichte afbraak op last van de gemachtigde ambtenaar, is zuiver indicatief. Op de begroting is ook in een fonds voorzien waaruit kan wor-

den geput om, indien nodig, deze 100.000 frank aan te vullen. Trouwens, wanneer de afbraak bevolen wordt door de rechtbank dan is de vordering tot uitvoering van het vonnis geen alleenrecht van de gemachtigde ambtenaar. Ook het college van burgemeester en schepenen heeft de bevoegdheid de afbraak te doen uitvoeren, wat in de praktijk echter niet vaak gebeurt.

Ik wil hierbij wijzen op het feit dat het bestuur van de Ruimtelijke Ordening niet beschikt over een eigen centrale juridische dienst, die zich zou kunnen bezighouden met de problematiek van de beteugeling der bouwmisdrijven. Het bestuur dient zich voor juridische kwesties te richten tot het bestuur wetgeving en rechtskundige zaken van de algemene administratieve diensten. In de nieuwe structuur van het Bestuur van de Ruimtelijke Ordening, als onderdeel van de entiteit Leefmilieu en Infrastructuur, wordt in de oprichting van een nieuwe dienst Controle en Betwistingen voorzien op het hoofdbestuur. Deze dienst zou tevens als centrale cel in de materie van de beteugeling der bouwmisdrijven goede diensten kunnen bewijzen.

Over de reputatie van de ambtenaren werd hier vandaag reeds uitvoerig gesproken naar aanleiding van de interpellatie van de heer Cuyvers. De toepassing van de wetgeving inzake stedenbouw en de ruimtelijke ordening is een opdracht die zeer gevoelig ligt, zowel bij de burger als aanvrager van een bouw- of verkavelingsvergunning, de eigenaar of bewoner van een pand in de buurt waarvan een vergunning wordt verleend, bij allerlei verenigingen zoals milieugroeperingen, als bij de openbare opinie in het algemeen. Deze materie heeft te maken met het al dan niet bouwen, en zo ja : wat, hoe en waar. Het weigeren of het toestaan van een vergunning kan aanleiding geven tot misnoegdheid en wrevel bij de betrokkenen. Verder zijn er nog de gemeenten die het de normaalste zaak vinden dat de gemachtigde ambtenaar in hun plaats een aanvraag zou weigeren ; wrevel en ongenoegen kan het gevolg zijn van het toestaan van een vergunning in toepassing van artikel 54 van de wet op de ruimtelijke

ordering. Welke beslissing de gemachtigde ambtenaar ook treft, telkens kan deze een bron zijn van kritiek, ongenoegen, en protest. De gemachtigde ambtenaar is gehouden uitspraak te doen over een aanvraag die aan zijn officie wordt overgemaakt. Hij is verplicht zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Anderzijds is het hem niet mogelijk kritiek in de openbare opinie te weerleggen. Dagelijks neemt hij tientallen beslissingen, jaarlijks zijn het er duizenden, Het zou louter toeval zijn indien, gelet op de gevoeligheid van deze materie, een aantal van deze beslissingen geen aanleiding zou geven tot kritiek.

Kritiek, wrevel en ongenoegen geven vaak aanleiding tot allerlei insinuaties, verdachtmakingen, soms zelfs tot formele of informele beschuldigingen. Ik denk hier aan de naamloze onthullingen. U zou inderdaad verstedeld staan van het aantal naamloze brieven die ik in dit verband ontvang. De ervaring leert dat vele klachten gebaseerd zijn op emotionele, persoonlijke of subjectieve gronden of ingegeven zijn door burenen- of familietwisten, onvoldoende kennis van de betwiste aangelegenheid, foutieve geruchten en dergelijke. Voor het concrete geval waarop in de interpellatie allusie wordt gemaakt, kan worden verwezen naar het antwoord op de interpellatie van de heer Cuyvers. Ook in dit geval is uit het onderzoek gebleken dat de gemachtigde ambtenaar heeft gehandeld binnen het kader van zijn wettelijke bevoegdheden. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort repliceren omdat ik wellicht bij de bespreking van de begroting nog de kans zal krijgen om op het onderwerp terug te komen.

Ik dank de Minister voor zijn omstandig antwoord. Er blijven tussen onze beide visies uiteraard nog heel wat tegenstellingen bestaan.

De Minister kondigt een nieuwe procedure aan om de wet van 1962 op de ruimtelijke ordening te herzien. De Executieve is inderdaad spaak ge-

Timmermans

lopen op tegengestelde visies ter zake. De tijd dringt echter. Er ligt in dat verband een SP-voorstel met fundamentele wijzigingen ter discussie in de Commissie. Daar de Minister heeft gezegd dat er een initiatief bestaat dat echter geen doorgang kan vinden zullen wij daar ons parlementair initiatiefrecht hernemen. Wij hebben aan de Voorzitter van de Commissie dan ook gevraagd dit punt dringend op de agenda te plaatsen.

In verband met de gemeentelijke richtnota's ben ik er over verheugd dat u zegt dat zij geen leidraad zijn om de gewestplannen te herzien en aan te passen. U moet echter werk maken van het Structuurplan Vlaanderen dat een noodzakelijk instru-

ment is om de evolutie die de gewestplannen onmiskenbaar hebben ondergaan, te toetsen. Zolang **er** geen bovengemeentelijk plan, namelijk een Structuurplan Vlaanderen, bestaat, kan die toetsing niet gebeuren.

Mijnheer de Minister, wanneer u zegt dat daar nog veel studiewerk moet gebeuren dan kan ik bevestigen dat het inderdaad een voortdurend evoluerend en bestendig aan de tijd onderhevig gegeven betreft. U zal nooit over een adequaat structuurplan beschikken omdat er steeds een nieuwe zienswijze ontstaat in verband met ruimtelijke ordening.

Ik dring echter aan spoed te zetten achter het Structuurplan Vlaanderen en dat als werkinstrument te gebruiken. Op de verdere details zal ik bij een latere gelegenheid terugkomen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 13.05 UW.
